

Riksdagens protokoll

2006/07:59

Tisdagen den 13 februari

Kl. 13.30 – 16.00

18.00 – 18.19

Protokoll
2006/07:59

---

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 30 januari samt för den 1 och 2 februari.

2 § Avsägelse

Talmannen meddelade att *Kerstin Engle* (s) av sagt sig uppdraget som ledamot i trafikutskottet.

Kammaren biföll denna avsägelse.

3 § Anmälan om val av vice ordförande i socialutskottet

Talmannen anmälde att *Ylva Johansson* (s) valts till vice ordförande i socialutskottet från och med den 1 februari.

4 § Ledigheter

Talmannen meddelade att *Jan Andersson* (c) ansökt om föräldraleddighet under tiden den 13 februari–31 mars.

Kammaren biföll denna ansökan.

Talmannen anmälde att *Kristin Oretorp* (c) inträtt som ersättare för Jan Andersson.

Talmannen meddelade att *Maria Wetterstrand* (mp) ansökt om föräldraledighet under tiden den 19 februari–18 mars.

Kammaren biföll denna ansökan.

Talmannen anmälde att *Christopher Ödmann* (mp) skulle tjänstgöra som ersättare för Maria Wetterstrand.

5 § Anmälan om kompletteringsval till miljö- och jordbruksutskottet samt näringsutskottet

Talmannen meddelade att Centerpartiets riksdagsgrupp anmält Kristin Oretorp som suppleant i miljö- och jordbruksutskottet samt näringsutskottet under Jan Anderssons föräldraledighet.

Talmannen förklarade vald *under tiden den 13 februari–31 mars* till

suppleant i miljö- och jordbruksutskottet
Kristin Oretorp (c)

suppleant i näringsutskottet
Kristin Oretorp (c)

6 § Ny ledamot i Europaparlamentet

Upplästes och lades till handlingarna följande från Valprövningsnämnden inkomna

Berättelse om granskning av bevis för ny ledamot i Europaparlamentet

Till Valprövningsnämnden har från Valmyndigheten inkommit bevis om att Göran Färm (s) utsetts till ny ledamot i Europaparlamentet fr.o.m. den 1 februari 2007 sedan Ewa Hedkvist Petersen (s) avsagt sig sitt uppdrag.

Valprövningsnämnden har denna dag granskat beviset för den nya ledamoten i Europaparlamentet och därvid funnit att det blivit utfärdat i enlighet med 14 kap. 28 § vallagen.

Stockholm den 2 februari 2007

Bengt-Åke Nilsson

/Kerstin Siverby

7 § Meddelande om utrikespolitisk debatt

Talmannen meddelade att utrikespolitisk debatt skulle äga rum *onsdagen den 14 februari kl. 09.00*.

Meddelandet hade delats ut till kammarens ledamöter.

Talmannen meddelade att vid frågestunden *torsdagen den 15 februari kl. 14.00* skulle följande statsråd närvara:

Arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m), statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m), jordbruksminister Eskil Erlandsson (c), statsrådet Jan Björklund (fp) och statsrådet Cecilia Malmström (fp).

9 § Meddelande om aktuella debatter

Talmannen meddelade att på begäran av Socialdemokraternas riksdagsgrupp skulle en aktuell debatt om statliga bolag anordnas *onsdagen den 21 februari kl. 09.00*.

Från regeringen skulle statsrådet Mats Odell (kd) delta.

Den inkomna skrivelsen hade följande lydelse:

Till talmannen

Begäran om aktuell debatt med anledningen av regeringens utförsäljning av statliga bolag

Regeringen förklarade i sin budgetproposition att statliga företag för 150 miljarder kronor ska säljas under mandatperioden och den 14:e december 2006 presenterades de sex företag som förklarades stå högst upp på försäljningslistan. Samtidigt klargjordes också att fler företag kunde komma att bli aktuella för försäljning.

Den statliga bolagssfären utgör med sina 55 hel- och delägda bolag, cirka 190 000 anställda och sitt samlade värde på cirka 675 miljarder kronor en mycket viktig tillgång för den svenska staten. Företagen är mycket välskötta och delar varje år ut betydande summor till statskassan.

Regeringens utförsäljningar riskerar dock att bli en dålig affär för ägaren. Utöver de direkta ekonomiska förlusterna vid försäljningarna, i form av uteblivna framtida utdelningar, innebär de också en överhängande risk för att viktiga marknaders funktionssätt försämras, ökade inslag av kortsiktigt ägande, att huvudkontor och viktig forskning och utveckling lämnar landet, att viktig infrastruktur riskeras samt att Stockholms attraktionskraft som nordiskt finanscentrum minskar.

Trots ett flertal interpellationsdebatter om det statliga ägandet och det faktum att försäljningsprocessen för de tre företag där regeringen redan har Riksdagens bemyndigande att förändra innehavet redan har inletts, har regeringens syn på principerna för och genomförandet av de kommande utförsäljningarna i viktiga delar förblivit outvecklad.

På en hastigt sammankallad extra bolagsstämma i TeliaSonera genomfördes dessutom nyligen, med statens aktiva stöd och utan några förklaringar, stora förändringar av styrelsens sammansättning. Förändringarna har av marknaden setts som ett tydligt ställningstagande för en ökad kortsiktighet i ägandet. Även för de företag där regeringen redan har Riksdagens bemyndigande att förändra innehavet är det därför av yttersta vikt att regeringen omgående redogör för de principer som vägleder utförsäljningarna samt hur de kommer att påverka de marknader där företagen verkar samt placeringen av huvudkontor med mera.

Med anledning av detta begär vi en aktuell debatt för att belysa alla de frågor som rör utförsäljningen av de statliga företagen.

Stockholm den 2 februari 2007

Britt Bohlin Olsson

Gruppledare (s)

Talmannen meddelade vidare att på begäran av Miljöpartiets riksdagsgrupp skulle en aktuell debatt om kärnsäkerheten anordnas *onsdagen den 28 februari kl. 12.00*.

Från regeringen skulle miljöminister Andreas Carlgren (c) delta.

Den inkomna skrivelsen hade följande lydelse:

Riksdagens talman

Begäran om aktuell debatt om kärnsäkerhet

Den 25 juli förra året drabbades Sverige av det allvarligaste tillbudet i svensk kärnkrafts historia. Flera av säkerhetssystemen i Forsmarks reaktor 1 slogs ut och flera anställda, kärnkraftsexperter och andra har vittnat om att vi riskerade vår första härdsmalta.

Nyligen publicerades en intern rapport från Forsmark som vittnar om att säkerheten under en längre tid satts på undantag. Rapporten vittnar om en "längre tids degradering av säkerhetskulturen" till förmån för ökad produktion.

Regeringen fattade 2006 beslut om att kärnkraftverken skulle tillåtas öka effekten i kärnkraftverken, något som Statens Kärnkraftsinspektion, SKI, nu gett tillstånd till för reaktorer i Oskarshamn och Ringhals. Denna effekthöjning gör enligt SKI att säkerhetsmarginalen minskar eftersom slitaget ökar.

Den senaste rapporten är bara en i raden av flera om att säkerheten i svenska kärnkraftverk satts i andra rummet till förmån för ekonomiska vinstintressen. Regeringen har aviserat att man vill se ökade krav på kraftföretagen. Några besked om en internationell oberoende granskningskommission av svensk kärnsäkerhet har inte regeringen offentliggjort.

Med anledning av de nya uppgifterna och allmänhetens berättigade oro begär Miljöpartiet de Gröna en aktuell debatt om tillståndet för svensk kärnsäkerhet.

Stockholm den 30 januari 2007

Miljöpartiet de Gröna

Maria Wetterstrand

Riksdagsledamot och språkrör

Talmannen meddelade vidare att på begäran av Folkpartiets riksdagsgrupp skulle en aktuell debatt om klimatet anordnas *onsdagen den 14 mars kl. 09.00*.

Från regeringen skulle miljöminister Andreas Carlgren (c) delta.

Den inkomna skrivelsen hade följande lydelse:

Till talmannen

Anhållan om Aktuell Debatt med anledning av två uppmärksammade klimatrapporter

Förra veckan publicerade FN:s klimatpanel (IPCC) sin rapport om klimatförändringar drivna av människans eget beteende, framför allt utsläpp av växthusgaser. Hösten 2006 publicerades den s.k. Sternrapporten som innehåller en ekonomisk analys av klimatförändringarna. Båda rapporterna har fått stor uppmärksamhet i svenska och internationella media och frågan om vilka åtgärder som bör vidtas på politisk nivå – internationellt och nationellt – står nu i fokus.

Ett första syfte med en Aktuell debatt i riksdagen skall vara att klarlägga i vilken utsträckning partierna accepterar den beskrivning av klimatförändringen som ges i rapporterna, och att för väljarna lyfta fram problemet.

Vetenskapsmännen som författat FN-rapporten säger uttryckligen att de nu överlämnar sin rapport till politiker och andra beslutsfattare för åtgärder som minskar utsläppen av växthusgaser. Sternrapporten innehåller ekonomiska bedömningar av vad som händer om inget görs, eller görs senare, samt förslag till åtgärder. Ett andra syfte med en Aktuell debatt är följaktligen att riksdagen diskuterar vilka politiska slutsatser som bör dras.

Folkpartiet menar – liksom Sternrapporten – att minskade utsläpp av växthusgaser inte bara är möjliga utan också går att förena med fortsatt tillväxt. För att det skall bli möjligt krävs en kraftfull användning av marknadsekonomiska styrmedel med ett globalt samhällsekonomiskt pris på i princip alla CO₂-utsläpp, effektivisering och utvidgning till hela världen av EU:s system för handel med utsläppsrätter, koldioxidskatt och ändringar i energibeskattningen när det är en effektivare metod, och minskad avskogning. Vilka teknologier som kommer att användas inom energisektorn blir avgörande. Begränsningen är inte tillgången på fossila bränslen (kol, olja, gas) utan kravet att mänskligheten nu övergår till en global låg-fossilenergi-ekonomi.

För Sveriges del innebär både FN-panelens rapport och Sternrapporten nej till ny storskalig introduktion av naturgas och ja till utbyggd kärnkraft och dito forskning. Sternrapporten betonar behovet av privata och offentliga forskningssatsningar för att utveckla ny teknik som kan minska och effektivisera användningen av fossila bränslen, fånga upp och begrava CO₂ i berggrunden, mm. Sist och mest: Att fullt ut utnyttja EU som miljöorganisation och det svenska EU-ordförandeskapets 2009 möjligheter till insatser på global nivå för minskade CO₂-utsläpp.

Stockholm den 5 februari 2007

Johan Pehrson

Ledare för folkpartiets riksdagsgrupp

10 § Meddelande om EU-debatt

Talmannen meddelade att EU-debatt skulle äga rum *torsdagen den 1 mars kl. 12.00*.

Meddelandet hade delats ut till kammarens ledamöter.

11 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2006/07:255

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:255 Risk för den personliga integriteten av Max Andersson (mp)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 20 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är andra sedan tidigare inbokade arrangemang. Stockholm den 25 januari 2007

Justitiedepartementet

Beatrice Ask

Interpellation 2006/07:257

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:257 Minskat engagemang mot utanförskap av Luciano Astudillo (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 27 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.

Stockholm den 26 januari 2007

Arbetsmarknadsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Karin Renman

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2006/07:262

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:262 Utvärdering av sexualbrottslagstiftningen av Lena Olsson (v)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 20 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är andra sedan tidigare inbokade arrangemang. Stockholm den 26 januari 2007

Justitiedepartementet

Beatrice Ask

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:271 Granskningsavgifter
av Fredrick Federley (c)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 27 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.

Stockholm den 30 januari 2007.

Arbetsmarknadsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Karin Renman

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2006/07:273

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:273 A-kassa för säsongsanställda

av Ulf Holm (mp)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 27 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.

Stockholm den 31 januari 2007

Arbetsmarknadsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Karin Renman

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2006/07:274

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:274 Effekter av neddragningar i offentlig service

av Sylvia Lindgren (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 27 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.

Stockholm den 31 januari 2007.

Arbetsmarknadsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Karin Renman

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2006/07:279

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:279 Plusjobb för personer över 60 år

av Josefin Brink (v)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 27 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.
Stockholm den 1 februari 2007.
Arbetsmarknadsdepartementet
Sven Otto Littorin (m)
Enligt uppdrag
Karin Renman
Expeditions- och rättschef

*Svar på
interpellationer*

12 § Svar på interpellation 2006/07:241 om genusarbetet i regeringen

Anf. 1 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Herr talman! Carina Ohlsson har frågat statsministern om han avser att vidta någon särskild åtgärd för att i framtiden stödja kvinnliga statsråd som blir utsatta för krav på avgång. Interpellationen har överlämnats till mig.

Att vara statsråd är i dag förknippat med stora krav av både personlig och politisk karaktär. Ett hårdnande debattklimat innebär också att det tidigare mer sällsynta kravet på avgång mer frekvent har kommit att användas i den politiska debatten. Detta med argument av både politiskt och personligt slag.

Interpellanten har rätt i att en del av de statsråd som avgått har varit kvinnor. Laila Freivalds avgång som först justitieminister och sedan utrikesminister utgör ett exempel, Mona Sahlins avgång som vice statsminister ett annat och Ylva Johanssons avgång som skolminister ett tredje.

Oavsett om statsråden är kvinnor eller män är det av vikt att de får stöd om de utsätts för avgångskrav. Det är lätt att bli trängd av ett mediedrev.

I inget av de fall som interpellanten nämner har någon tvingats att avgå, utan valet att lämna regeringen har varit statsrådets eget. Oaktat detta är det av vikt att alla statsråd bedöms efter sina insatser och utifrån saklig grund. Här faller ett ansvar på statsministern och regeringen som helhet, men även på det debattklimat som grundläggs i mötet mellan regering och opposition. Regeringen avser inte att vidta några särskilda åtgärder.

Anf. 2 CARINA OHLSSON (s):

Herr talman! Jag vet inte riktigt hur jag ska kommentera jämställdhetsministerns svar. Jag tycker inte att jag har fått något direkt svar på frågan. Ändå verkar det vara tre ministrar som har hanterat frågan och haft möjlighet att besvara den. Först fick jag besked om att EU-minister Cecilia Malmström skulle svara på frågan, fram till i fredags eftermiddag att det var statsminister Fredrik Reinfeldt och i fredags eftermiddag fick jag beskedet att det var jämställdhetsministern.

I sista meningen står det att regeringen inte tänker vidta några åtgärder, och det är i och för sig ett svar. Med den politiska ideologi som jag

har är jag definitivt inte nöjd med svaret. Jag tycker att det krävs mer av ett svar från en regering än denna enda rad.

I början av svaret försöker man se problemet men har sedan inte någon beskrivande analys eller förslag på vilka åtgärder man ska vidta.

Det kanske inte är så förvånande att svaret ser ut som det gör. Men på regeringens hemsida, som har uppdaterats i år – det är alltså inte den förra regeringens – kan man läsa frågan: Hur fungerar jämställdhetspolitiken i Sverige?

Det står att regeringen bestämmer vilka jämställdhetspolitiska mål som landet ska sträva efter att uppnå och att jämställdhetsministern ansvarar för samordning och uppföljning av jämställdhetsmålen.

Vilka är då de målen? De är: jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet och att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Jag tänker inte ta upp alla de fyra målen utan dem som jag tycker hör ihop med den här frågan.

Om man går till punkten makt och inflytande säger man att ett av delmålen med jämställdhetspolitiken är en jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva samhällsmedborgare och att forma villkoren för beslutsfattande. Beslutsfattande är definitivt något som man jobbar med och ägnar sig åt i regeringen. Jag tycker att det finns ett ansvar för att göra en analys.

Ställs det hårdare krav både i regeringen och i samhällslivet i övrigt på kvinnor? Om man kommer fram till den analysen bör man vidta åtgärder. Av svaret ser det inte ut som om man har gjort den analysen att det är ett strukturellt problem utan mer handlar om individerna själva.

Man har märkt ord utifrån det som jag har skrivit. Jag har skrivit att de "fick" avgå. Jag skulle tydligen ha skrivit att de "avgick". Det var ju deras egna personliga val. Därför finns det tydligen inte något ansvar vare sig för jämställdhetsministern eller för statsministern att jobba med de här frågorna i regeringen. Det tycker jag är tråkigt och anmärkningsvärt.

Vi har ju kommit en bit på väg när det gäller jämställdhetsarbetet i Sverige. Vi är inte ett jämställt land, men vi har kommit en bit på väg. Det är väldigt viktigt att regeringen tydligt visar att man jobbar med de här frågorna och analyserar de konsekvenser som man kan se och utifrån det kommer med åtgärder.

Därför är jag missnöjd med svaret där man säger att man inte avser att vidta några särskilda åtgärder. Jag skulle vilja höra mer om det. Är det verkligen så att man inom Regeringskansliet inte tänker jobba med jämställdhetsfrågorna på det sätt som man kan läsa om på hemsidan?

Anf. 3 HILLEVI LARSSON (s):

Herr talman! Den här debatten handlar egentligen inte om att man ska hålla politiker som missköter sig bakom ryggen. Jag tycker att det ska ställas hårda krav på både kvinnor och män eftersom man ska vara ett föredöme för andra. Däremot tycker jag att det sänder ut fel signaler om kvinnor alltid ska dömas hårdare än män. Visst finns det män som också har dömts och tvingats avgå, men jag upplever att kvinnorna är fler och att det krävs mindre för att en kvinna ska tvingas avgå än att en man ska göra det.

Detta är en större debatt i samhället. Naturligtvis speglar regeringen och riksdagen det övriga samhället, så man kan inte säga att frågan bara ligger på regeringen. Men regeringen har ändå stor makt. Och regeringen kan också föregå med gott exempel. Det blir också symboliskt hur regeringen agerar, och det sänder också ut signaler till det övriga samhället.

Något som jag tycker är väldigt viktigt är att kvinnor ska våga anta utmaningar, att kvinnor ska våga bli ledare och chefer. Det är ju en allmän bild att det är svårare att få en kvinna att ta ett uppdrag. Och kanske hänger detta lite grann samman med att man upplever att om man skulle misslyckas eller ifrågasättas så blir fallet så mycket hårdare för en kvinna än för en man. Jag tror därför att det får långtgående konsekvenser om man inte bryter denna utveckling.

Vi kunde naturligtvis ha gjort mer när vi var i regeringsställning, men jag upplevde ändå att vi gjorde en del. Och en viktig symbolik var detta med Varannan damernas, inte bara bland våra riksdagsledamöter utan även i regeringen. Det var ett historiskt beslut. Men även då kunde man se att det fanns en tendens att döma kvinnor hårdare än män när någon hade gjort ett misstag. Det handlade naturligtvis om hur man inom regeringen bedömde det men även om den allmänna samhällsdebatten och drevet i medierna. Man kan ofta se att mediedrevet pågår längre när en kvinna har hamnat i blåsväder än när en man har gjort det. Därför kan det bli lite fel att säga att någon frivilligt avgår. Det är klart att om man är utsatt för en långtgående kampanj så är trycket att man ska avgå väldigt hårt.

Jag tycker att detta också berör en större debatt. Det ställs ofta väldigt höga krav på en kvinna, inte bara på att man ska sköta sitt arbete. Man ses också väldigt mycket som maka och mor. Man frågar sällan en man hur han kan kombinera sitt uppdrag med att vara småbarnsförälder. Men det är en självklar fråga att ställa till en kvinna. Det riskerar att bli situationen *damned if you do, damned if you don't*, det vill säga att man riskerar att antingen anklagas för att ha lagt för mycket tid på privatlivet och småbarnen eller för att ha försummat familjen för sitt arbete. Och jag upplever också i debatten att detta lyfts fram i fråga om kvinnliga politiker.

Kristina Axén Olin från Stockholm gick ut och vågade faktiskt väcka denna debatt, vilket jag tyckte var väldigt positivt. Till och med hon som toppolitiker kände dessa dubbla krav. Denna vilja att ställa upp för sin familj var väldigt svår att kombinera med toppjobbet som politiker.

Det är klart att även män ställs inför detta. Men jag tror att förväntningarna på en kvinna är högre från de närmaste men framför allt från samhället i stort.

Jag tycker att detta är en väldigt viktig debatt. Och även om frågan inte bara ligger på regeringen tror jag att regeringen kan göra väldigt mycket för att skicka ut rätt signaler och ha rätt inriktning på jämställdhetsarbetet även i praktisk handling.

Men det viktigaste är inte att alla politiker som missköter sig ska stanna kvar utan att inte döma kvinnor hårdare än män.

Anf. 4 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Jag instämmer med de tidigare talarna om att det var ett nonsenssvar som vi fick, att regeringen inte tänker vidta några åtgärder.

Jag tycker att det är upprörande att vi har en jämställdhetsminister som inte är feminist och som inte ser de strukturella problemen. Allt ansvar är individens. Man ska alltså armbåga sig fram, och man ska som kvinna vara dubbelt så bra som en man för att klara sig i detta samhälle. En kvinna ska åtminstone klara av 110 procent av vad en man klarar av för att uppfattas som lika duktig som mannen. Och det är mycket upprörande att vi nu har en jämställdhetsminister som säger att vi inte behöver vidta några strukturella åtgärder eller några andra åtgärder utan att det är individen själv som får visa att man är duktig och kan slå sig fram.

Det är precis så illa att det kommer att gå bakåt med jämställdheten när vi har en sådan jämställdhetsminister.

Socialdemokraterna kunde ha gjort mycket mer – absolut. Vi flyttade fram positionerna med Varannan damernas i de beslutande församlingarna. Och vi försökte flytta fram positionerna i näringslivet, i institutioner och vid universitet där det är gamla strukturer som sitter kvar väldigt länge. Det har det gjort även inom politiken. I politiken har vi lyckats till en del. Men fortfarande måste jämställdheten, precis som demokratin, återerövrats hela tiden. Vi måste hela tiden visa att män och kvinnor måste få samma möjligheter. Då måste man också lyfta fram kvinnor.

Jag tycker att regeringen borde vara ett föredöme och en förebild och visa att man går före. Det går att lyfta fram kvinnor eftersom vi har väldigt många duktiga kvinnor runt omkring oss. Kunskapen finns inte bara hos det ena könet, utan den finns hos båda. Men kvinnor har förtryckts under en längre tid.

Om man är feminist ser man de strukturella problemen, nämligen att kvinnor är underordnade män, och är beredd att göra någonting åt det. Nu vet vi sedan tidigare debatter att vi har en jämställdhetsminister som inte kallar sig feminist och som alltså inte ser dessa strukturella problem. Och bara det är ett problem i sig.

För en tid sedan hade jag en debatt med Mats Odell. Och i samband med det överlämnade jag en redogörelse för de fem härskarteknikerna till honom. Och senare har jag i kammaren också tipsat statsminister Fredrik Reinfeldt om att han skulle ha utbildningar inom Regeringskansliet, även för regeringsledamöterna, om de fem härskarteknikerna för att man sedan ska kunna vara en förebild. De fem härskarteknikerna handlar, som många förhoppningsvis känner till, om osynliggörande, förlöjligande, undanhållande av information, dubbelbestraffning och påförande av skuld och skam. Det är väldigt viktigt att ha kunskap om dessa härskartekniker. Jag har tipsat både Mats Odell och Fredrik Reinfeldt om att man skulle kunna ha utbildningar om dem. Tyvärr har svaret varit att det inte behövs. Nu vill jag ta chansen att uppmana även jämställdhetsministern att utbilda sina egna regeringskolleger och även övriga på departementen om vad de fem härskarteknikerna innebär och om hur vi ska gå vidare för att män och kvinnor ska få samma chans.

Någon har sagt till mig att vi är jämställda när kvinnor får göra bort sig lika mycket som män. Och där är vi inte än – tyvärr.

Anf. 5 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Jag vill tacka statsrådet för ett alldeles utmärkt svar. Den här interpellationen handlar naturligtvis inte bara om hur det är i regeringen och så vidare. Jämställdhetsarbetet är väldigt viktigt i hela vårt land.

Jag ser det på det sättet att de kvinnor som har kommit så långt som till både riksdagen och regeringen är väldigt starka kvinnor.

Ibland måste man vända på frågeställningarna. Om det hade handlat om män, hur skulle jag då, som råkar vara den enda mannen i den här debatten, ha uppfattat det? Skulle det vara att vi måste ha ett särskilt jämställdhetsarbete för oss män om det skulle vara på det sättet att kvinnor råkade vara i majoritet?

Vi får väl i så fall ta oss samman. Det råkar vara så, herr talman, att i Folkpartiets riksdagsgrupp befinner jag mig i genusminoritet. Ska jag börja ropa på strukturella åtgärder för det? Det är en liten grupp. Det är 12 män och 16 kvinnor. Vi män får väl försöka göra det bästa möjliga av situationen.

Det säger jag trots att jag är riksdagsledamot, pappa och ordförande i några föreningar, och så vidare. Jag får väl göra någonting själv för att balansera de mycket starka kvinnor som finns. Ibland ropar man på åtgärder där åtgärder inte är befogade. Just den här interpellationen är på det sättet.

De kvinnor vi har sett i regeringen uppfattar jag som mycket kompetenta. Jag uppfattar det nästan som en skymf att man skulle behöva göra några strukturella åtgärder för dem och mena att de inte skulle klara av sitt arbete alldeles utmärkt.

De statsråd vi nu har är inte de enda som möjligtvis kan tänkas avgå i framtiden. Vi har haft andra statsråd som har avgått, Ove Rainer, statsrådet David Hall en gång i tiden, som var finansminister. Ulla Lindström avgick på en sakfråga. Olof Johansson avgick också.

Det finns en mängd olika orsaker till att män också avgår och inte bara kvinnor. Män avgår också därför att de kanske inte delar regeringens åsikt. Skulle vi under Erlanders tid ha ropat på åtgärder för att det avgick en mängd män under tiden?

Dessutom avgick Ulla Lindström, som väl i och för sig möjligen var ensam om det. Men hon hade ett gott skäl under den tiden, enligt mitt sätt att se, att avgå på en sakfråga där hon inte var överens med regeringen.

Det är bra att vi ska driva jämställdhetsarbetet hårt och intensivt. Men det får ändå vara måtta på de krav man ställer. Det behövs inte några strukturella åtgärder för att skydda oss män som är i minoritet i vår riksdagsgrupp eller kvinnorna om det är så att de är i minoritet i regeringen.

Jag anser att kvinnorna är fullt kapabla att klara jämställdhetsarbetet och genusarbetet i regeringen utan hjälp från några män eller några andra.

Anf. 6 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Herr talman! Jag försökte faktiskt hålla mig till att svara på frågan. Frågan var: Vad avser statsministern att göra för att stödja kvinnliga statsråd som blir utsatta för krav på avgång? Det var vad jag försökte

svara på. Statsministern gav dem sitt stöd. Jag och andra statsråd gav också vårt stöd till dem.

Carina Ohlsson kan ställa frågan till de manliga statsråden varför de inte avgår. Du kan ställa frågan till kvinnorna. Varför avgick ni? Varför avgår ni inte? Det svaret har jag inte att ge till dig.

Om ni vill diskutera jämställdhetspolitik gör jag det gärna. Jag har absolut ingenting emot att också nu propagera för regeringens politik. Ska vi ge kvinnor möjlighet att vara verksamma på marknaden, i politiken och på andra ställen på lika villkor som männen, låt oss då diskutera det ordentligt.

Carina Ohlsson hänvisade till delad makt som ett av de mål som jämställdhetspolitiken har. Vad handlar det om? Det handlar om företagande, ägandet och kapital. Hur många gånger brukar socialdemokraterna tala om det?

Hur många gånger har vi sagt att vi måste se till att stödja kvinnor att kunna starta företag inom områden där de också är verksamma? I det här fallet är det väldigt mycket inom omsorg och vårdområdet. Låt kvinnorna knoppa av verksamhet. Låt kvinnorna få erfarenhet som företagare.

Det kommer på så sätt att bli lättare för kvinnorna inom den branschen och för oss alla att kunna ta oss ut på marknaden och sitta i styrelser, som ni alltid tjarar om, det vill säga kvotering av kvinnor till styrelserummen.

Kvinnor ska ges möjlighet att kunna välja karriär utan att känna att de försakar någonting i hemmet. Då måste vi diskutera en familjepolitik som faktiskt frigör kvinnorna. Det handlar om jämställdhetsbonus som ger män och kvinnor möjlighet att dela på föräldraförsäkringen och hushållsnära tjänster.

Jag har hört hur många gånger som helst: Männen ska tillbaka till hemmen och ta sitt ansvar och ta hand om sin skit. Visst kan de göra det. Men för framtiden handlar det om att både män och kvinnor måste jobba mer. Det är inte så att männen ska jobba mindre för att vara hemma och städa.

Vi måste hitta en lösning. Hur avlastar vi hushållen, familjen, så att både män och kvinnor ska kunna jobba? Det handlar om att kvinnor ska kunna välja karriär utan att ha dåligt samvete och att arbetsgivare ska kunna känna: Jag behöver inte välja en man framför en kvinna, eftersom antagandet att det är en kvinna som ska ta hand om familj och barn är borta.

Det är vad politiken ska svara på. Den familjepolitiken diskuterar jag gärna. Men det har väl ingenting att göra med stöd till enskilda statsråd, som Fredrik gav till sina statsråd? Det finns väl ingen statsminister som vill förlora statsråd? Det är en förlust också för honom. Han gav dem sitt stöd, jag gav dem mitt stöd, och många andra statsråd gav sitt stöd.

Jag tycker att Carina Ohlsson ska gå tillbaka och tala med sina partikolleger, Mona Sahlin, Ylva Johansson och också Gudrun Schyman. Tala med dem. Varför lämnade de sina poster och inte männen? Det finns säkert orsaker bakom det. Det gör nog det. Men det svaret har varken du eller jag.

De här kvinnorna har inte gått ut och sagt att det var för att de inte hade stöd, eller hur? De sade inte att det var för att Göran Persson inte gav stöd. Jag har inte hört Cecilia Stegö Chilò eller Maria Borelius säga

Prot. 2006/07:59
13 februari

Svar på
interpellationer

att Fredrik Reinfeldt inte gav dem stöd. De valde att lämna av privata skäl, andra skäl. Familjen kanske ställs främst i det här fallet.

Återigen: Hur hjälper vi kvinnorna att kunna välja karriären och inte alltid behöva känna att de måste tillbaka till hemmen och familjen? Jag har här gett några svar på hur regeringen jobbar med den frågan. Jämställdhetsfrågan är jätteviktig, och vi kommer att fortsätta att jobba med den. Men vi måste skilja på sakfrågan och personer.

Carina Ohlsson vill ha konkret svar på vad vi ska göra för att stödja dessa kvinnor. Jag säger till dig: De fick stöd. Vad som ledde till att de lämnade regeringen, och inte Carl Bildt eller Tobias Billström, kan bara de svara på, inte jag.

Anf. 7 CARINA OHLSSON (s):

Herr talman! Nu blev det lite liv i debatten, och det är alltid roligt och intressant. Det kommer också ord om att vi ”tjatar” om jämställdhetspolitiken. Jag vet inte om man brukar använda de orden. Men det kanske är de ord som jämställdhetsministern brukar använda när vi diskuterar jämställdhetsfrågor.

För mig är det en så viktig fråga att jag nog inte brukar använda just den vokabulären. Jag tycker att jämställdhetspolitiken är så oerhört viktig. Det är den också ur alla de aspekter som jämställdhetsministern lyfte fram här.

Jag ifrågasätter inte det stöd som jämställdhetsministern eller statsministern gav i det aktuella ögonblicket. Men det är inte vad jag frågar om. Jag frågar om framtiden. Finns det strukturer som man kan se? Är det hårdare krav på kvinnliga statsråd? Hur tänker man jobba med den frågan i framtiden? Det är vad som står i frågan. Det som är gjort är redan gjort.

De diskussionerna har vi naturligtvis också. Jämställdhetsministern behöver inte oro sig över att vi inte har diskuterat detta med Mona Sahlin och så vidare. Det är klart att vi diskuterar det hela tiden. Nu är hon dessutom föreslagen som partiledare. Hon har nog ett starkt stöd vad gäller både jämställdhetsfrågor och andra frågor. Vi brukar inte säga att det är tjtatigt med jämställdhetsfrågor.

Man talar om att kvinnor inte ska behöva försaka olika saker. Jag tror att också många män försakar olika saker. Det finns också krav på hur män ska hantera olika frågor. Därför tycker inte jag att det är någon eftergift att män tar ett större ansvar i hemmet för både hem och barn. Jag tror att många män känner att de ska ha ett stöd i det.

Här kom frågan upp om stöd till män och att diskutera jämställdhet utifrån både mäns och kvinnors villkor. Jag ser inte det som att skydda någon. Det är inte vad det handlar om. Det handlar däremot om att göra en analys och diskutera frågan utifrån saklig grund.

Det handlar inte om att man ska skydda personer om de har betett sig illa eller så. Däremot ska man diskutera utifrån saklig grund. Finns det ett stöd? Finns det en möjlighet för kvinnor och män på lika villkor?

Här tror jag till skillnad från jämställdhetsministern att politiken har en roll att spela. Vi har med de förslag som har kommit kunnat se att man i den borgerliga alliansregeringen inte verkar tycka att politiken ska lägga sig i jämställdhetsfrågorna så mycket utan att de ska skötas på ett annat sätt.

Det kunde vi se ganska snabbt när till exempel skrivelsen om en handlingsplan för jämställda löner drogs tillbaka. Vi har inte sett att det har kommit någonting annat. Jag har också läst den intervju som gjordes i Dagens Industri där jämställdhetsministern säger att det mer handlar om kvinnors kompetens. Med marknadskrafterna kan vi lösa frågan när det gäller styrelseposter i börsnoterade företag och sådant.

Jag är inte riktigt av den åsikten, snarare inte alls. Jag tror att politiken också är ett redskap. Det kan vi alltid diskutera. Det kan hända att den nuvarande regeringen inte tycker att de redskap som vi tog fram är de allra bästa, men jag tycker dock att det är frågor som också rör den politiska dagordningen. Det går inte att lämna över dem åt marknadskrafterna. Det verkar inte så när man ser att det är 1,8 procent av vd:ar som är kvinnor i de börsnoterade företagen. Det verkar inte vara så att marknadskrafterna ensamma kan lösa det. Jag tror inte att det handlar om brist på kompetens eller skydd eller stöd, utan det är strukturella hinder som finns. Kvinnor kommer inte automatiskt med i de nätverk som finns och får de möjligheter som män får.

Jag tror att både jämställdhetsministern och regeringen kan ta lite nya politiska tag i den här viktiga frågan.

Anf. 8 HILLEVI LARSSON (s):

Herr talman! Jag tycker att problemet lite grann är som enligt det gamla talesättet att en kvinna måste vara dubbelt så bra som en man för att få ett uppdrag. I det här sammanhanget skulle man kunna säga att det kanske är så att en kvinna behöver hitta på bara hälften av vad en man gör för att tvingas avgå. Det är det den här debatten handlar om. Man dömer kvinnor hårdare helt enkelt när de gör samma sak som kanske en man har gjort. Därmed inte sagt att man inte ska lyfta fram skandaler i ljuset. Men det kan inte vara rätt att det alltid ska vara könet som avgör vem som tvingas avgå eller ej.

Den här debatten handlar inte heller huvudsakligen om hur regeringen har gett sitt stöd till enskilda statsråd, utan det handlar väldigt mycket om den samhällsdebatt som har varit och där dreven tenderar att gå hårdare åt en kvinna. Det kan vara mindre förseelser som leder till ett drev som också pågår under längre tid och är hätskare. Det innebär i sin tur att trycket på den enskilda kvinnan blir så mycket hårdare.

Det finns i samhället lite av hora-madonna-komplexet. Först är kvinnan ett helgon och kan vara väldigt uppblusen. Det finns många exempel i svensk politik på kvinnor som har lyfts till skyarna, men sedan blir fallet desto hårdare. Då är hon plötsligt en häxa. Allt som var positivt blir plötsligt negativt. Det här hänger mycket ihop med könsrollsmönster som har formats under många år. Vi har kommit en bit, men det finns uppenbarligen en bra bit kvar. Det är det här den här debatten handlar om. Vad kan en regering göra? Därmed inte sagt att skulden faller på regeringen, men regeringen kan göra väldigt viktiga insatser för att bekämpa könsrollsmönstret och stärka kvinnor och få dem att våga anta utmaningar.

När det gäller hushållsnära tjänster tror jag inte att det bara handlar om pengar. Kristina Axén Olin kände trycket att sköta mycket av barn och hushåll, och hon har väldigt mycket pengar. Så jag tror att det också handlar väldigt mycket om könsroller.

Anf. 9 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Jag tycker att Carina Ohlsson och Hillevi Larsson har varit lysande i sina inlägg. Jag ska bara lägga till några rader till vad de redan har sagt. Det har varit väldigt bra.

Jag har tyckt att Folkpartiet tidigare har stuckit ut lite bland de borgerliga partierna och faktiskt vågat säga att vi behöver ha ett jämställdhetsarbete, och man har vågat vara tuff mot de andra borgerliga partierna – tidigare. Tyvärr har vi nu en jämställdhetsminister som backar inom Folkpartiet. Nu handlar det om individen själv. Vi får höra ministern säga att det här med jämställdhetsarbete bara är tjat. Vi får höra jämställdhetsministern säga att hon inte har sagt att hon inte har fått stöd. Det är alltså bara individen själv. Att inte se strukturer i samhället och att jämställdhetsministern inte gör det tycker jag är allvarligt. Man ser inte att kvinnor är underordnade män. Jag hoppas verkligen att det snart går upp för jämställdhetsministern så att vi på allvar kan ta tag i de här frågorna.

Det handlar inte om hushållsnära tjänster. Varför ska inte mannen ta lika stort ansvar som kvinnan i hemmet? Jag tycker att det är upprörande att man kan köpa sig fri. Det är trist att hamna i det läget.

Så en kommentar till hur det var tidigare. På Erlanders tid var det män som avgick i regeringen. Ja, det var män som satt i regeringen då, kan jag upplysa om. Det har hänt väldigt mycket sedan den tiden. Politiken har förändrats. Socialdemokratin har tagit väldigt stora steg i rätt riktning. Vi har genomfört Varannan damernas i regeringen och på många andra ställen. Det vill vi fortsätta med, men Sverige har inget jämställt samhälle. Vi tar inte lika ansvar för barn och familj. Vi har inte samma möjligheter mellan kvinnor och män att göra karriär. Det är inget jämställt samhälle. Det är ett strukturellt problem, och kvinnor får inte samma chanser som män. Jag tycker att det är synd att regeringens företrädare inte ser detta.

Nu vill jag överlämna artikeln om de fem härskarteknikerna till ministern.

Anf. 10 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Herr talman! Jag vet inte hur det kommer sig att vi alltid pratar förbi varandra. Jag har precis haft ett inlägg där jag berättade om hur vi ska underlätta för kvinnor och män att kombinera familjelivet med yrkeslivet. Ni håller inte med om lösningar, men det är ett annat problem. Det är inte det att regeringen inte jobbar med de här frågorna. Regeringen tiodubblar anslaget till jämställdhetspolitiken, tiodubblar i förhållande till den regering som ni representerade förra mandatperioden. Regeringen vill ta ett helhetsgrepp över arbetsmarknaden för att åstadkomma bättre jämställdhet på arbetsmarknaden. Då måste vi diskutera ordentligt vad familjepolitiken ska syfta till. För mig är det så att den ska syfta till att underlätta för kvinnor att välja karriären och jobba heltid utan att känna att de försakar någonting i hemmet. Den ska syfta till att flera ska kunna jobba mer, inte att vi ska jobba mindre, med den demografi vi har där fler blir äldre och allt färre yngre ska försörja dem. Vi lever i en globaliserad värld där vi ska konkurrera, och då har vi inte råd att jobba mindre. Då handlar det inte om att mannen och kvinnan ska tillbaka till hemmet, utan

det handlar om att göra obetalda tjänster betalda så att vi alla kan jobba mer. Det är vad det handlar om.

När det gäller kvinnors möjligheter föregår regeringen med gott exempel. Den offentliga sektorn föregår med gott exempel. När det gäller chefskap är det över 40 procent bland chefer inom den offentliga sektorn som är kvinnor. Likaså har vi i styrelser bättre fördelning när det gäller representationen. Jag tror att den ligger på 40–45 procent i vissa styrelser. Det är klart att det är viktigt. Man kan kalla det Varannan damernas eller vad man vill. Det är viktigt att ha en kritisk massa i olika maktförsamlingar, men jag tror inte att det ultimata är 50/50, utan vi ska ställa oss frågan: Hur mycket reell makt har kvinnor i dessa församlingar? Vilka uppdrag har de? Det måste finnas ett innehåll. Det kan inte bara handla om 50/50. Är det en eller två kvinnor fler än män passar det inte. Det måste handla om konkret reell makt i de församlingar som det är fråga om.

Jag talar gärna strukturer, och jag gör vad jag kan för att faktiskt komma åt strukturerna. Det är bara det att politiken inte passar era utgångspunkter.

Jag ska återgå till handlingsplanen för lika lön för lika arbete. Den analys som gjordes i skrivelsen var långt ifrån färdig. Det enda konkreta förslag som fanns där var att återkomma för att tvinga det offentliga att anställa kvinnor på heltid. Jag menar att det finns andra sätt att lösa det på.

Återigen: Kan vi få en skattebas så att kommuner och landsting får in skattemedel så kommer de att anställa. Kan vi ge möjligheter för kvinnor att ha flera arbetsgivare inom sina kompetensområden kommer vi att uppnå bättre förutsättningar för att de ska kunna förhandla till sig bättre löner. Kan vi ta bort antagandet att en kvinna ska stanna hemma och ta hand om familj och barn eller befria kvinnorna från det samvetet, ja, då kommer de också att vara ute på marknaden. Då ökar möjligheterna för karriären.

Vi ser många gamla kvinnor som har det väldigt fattigt i vårt samhälle. Det handlar om kvinnor som valde att vara hemma och som i dag knappt har någon pension att leva på. Det är det det handlar om. Kvinnor måste ut och arbeta, inte vara kvar hemma. Det är den politiken regeringen bedriver. Det är den politiken jag vill bedriva. Det handlar om ekonomi och ägandet om vi ska kunna uppnå jämställdhet i samhället.

Anf. 11 CARINA OHLSSON (s):

Herr talman! Jag får tacka jämställdhetsministern. Många saker är vi helt överens om. Man måste kunna kombinera yrkesliv och familjeliv. Vi är också överens om att kvinnor i högre grad ska få heltidsarbete, för jag antar att det är det ministern menar när hon säger att man ska jobba mer, inte mindre. Det är bra. Då antar jag att ministern tycker att man kan stryka ett svart streck över förslaget om vårdnadsbidrag, för det kan väl inte medföra att småbarnsföräldrar jobbar mer, utan jag antar att det skulle bli precis tvärtom. Vi verkar vara överens om att det inte är något bra förslag.

Vi är också helt överens om att det inte räcker att det bara är lika många män och kvinnor till antal utan att det också handlar om reell makt. Vi kan än mer diskutera frågan om hur både män och kvinnor ska

få mer reell makt, för det kan också handla om mäns reella makt. Det kan finnas situationer där kvinnor har mer makt. Jag ställer gärna upp på att diskutera detta än mer.

Det finns många som verkar vara missnöjda med och inte riktigt litat på den politik som den borgerliga alliansen för vad gäller löner och jämställdhet. Vi har i dag kunnat läsa en artikel som akademikerförbundet SSR, Metall och SKTF går ut med gemensamt om just lönepolitik. Jag tror att regeringen bör upp till bevis. Sedan vet jag att det inte är regeringen som sätter löner, utan det ska arbetsmarknadens parter göra. Men regeringen behöver nog ge sig in i den debatten, och jag har inte kunnat se jämställdhetsministern i den debatten. Det skulle vara intressant om hon deltog i den och utifrån en genusanalys och lade fram förslag för att förändra de strukturella skillnaderna på sikt.

Anf. 12 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Herr talman! Jag får också tacka för debatten.

För mig är det viktigt att vara tydlig med vad det är man vill med jämställdhetspolitiken. Det har alldeles för länge handlat om begrepp och epitet av olika slag. Men de flesta människor därute känner inte igen sig i den elitdebatt vi för om jämställdhetspolitiken. Vi måste vara konkreta. Vi vill ha ett jämställt samhälle, och de flesta människor i Sverige vill ha ett jämställt samhälle, men de förstår sig inte på den debatt som förs. Därför är jag tydlig. Som du sade handlar det om delad makt och delat ansvar. Tydligheten handlar om vilka åtgärder vi ska vidta för att närma oss detta samhälle. Jag säger ”närma oss detta samhälle”, för som någon av er påpekade tidigare är jämställdhet en pågående process. Vi kommer aldrig att uppnå det optimala samhället, utan det är en pågående process.

Här är jag tydlig: Det handlar om företagande. Det handlar om kvinnors möjligheter att komma ut i arbetslivet. Det handlar om att befria kvinnor från hemarbete som tynger dem på alla möjliga sätt. Det handlar om att bekämpa mäns våld mot kvinnor. Det handlar om att bekämpa det så kallade hedersrelaterade våldet. Det handlar om att bekämpa prostitutionen.

Det är mycket som vi har kvar att göra. Visst, vi är relativt sett ett jämställt samhälle. Men vi har långt kvar att gå, jag håller med om det. Och vi i regeringen gör vad vi kan för att rätta till några av misstagen. Att vi här i debatten inte delar åsikter om lösningarna är en sak för sig, men jag tycker att det är orättvist att säga att regeringen inte gör någonting, att man inte ser det i den ena eller i den andra debatten. Regeringen gör saker, det är bara det att det inte passar er. Ni har helt egna lösningar. De lösningarna hade ni chansen att genomföra när ni hade makten – tolv år gick. Vi får se vad framtiden erbjuder. Men vi är där. Vi ska göra skillnad med de 400 miljonerna och på alla sakdepartement där det finns intresse av att åstadkomma förändringar när det gäller just jämställdhet. Sedan kan ni utvärdera oss om fyra år.

Överläggningen var härmed avslutad.

13 § Svar på interpellation 2006/07:211 om äldres och funktionshindrades boendekostnader

Prot. 2006/07:59
13 februari

Talmannen meddelade att statsrådet Mats Odell (kd) på grund av sjukdom var förhindrad att vid dagens sammanträde besvara interpellation 2006/07:211 av Lars Johansson (s) om äldres och funktionshindrades boendekostnader.

*Svar på
interpellationer*

14 § Svar på interpellation 2006/07:281 om förlust av intäkter och inflytande vid utförsäljning

Talmannen meddelade att statsrådet Mats Odell (kd) på grund av sjukdom var förhindrad att vid dagens sammanträde besvara interpellation 2006/07:281 av Ulla Andersson (v) om förlust av intäkter och inflytande vid utförsäljning.

15 § Svar på interpellation 2006/07:244 om Högskolan i Skövdes fortsatta utveckling och forskning

Anf. 13 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp):

Herr talman! Monica Green har frågat mig på vilket sätt jag avser att främja den utveckling och expansion som Högskolan i Skövde har uppvisat samt om Högskolan i Skövde kan räkna med mitt fortsatta stöd för sin forskningsverksamhet.

Regeringens uppfattning är att den högre utbildningen i Sverige måste ges förutsättningar att vara en utbildning i världsklass. Den högre utbildningens och forskningens frihet ska garanteras. Förutsättningar ska skapas för att utveckla och bibehålla starka, självständiga lärosäten. Kvalitetsförbättringar i den högre utbildningen ges nu högsta prioritet vilket bland annat presenterades i budgetpropositionen för 2007.

När det gäller forskningen har riksdagen efter förslag i budgetpropositionen för 2007 fattat beslut om att resurserna till det offentliga forskningssystemet ska öka för att främja utvecklingen av framstående forskningsmiljöer.

Det är viktigt att det finns utbildning och forskning över hela landet. De statliga forskningsanslagen ska fördelas mellan universitet och högskolor på ett sätt som gynnar förstklassig forskning, oavsett om den sker vid större eller mindre lärosäten.

Lärosätena ska också samverka med det omgivande samhället. De bör i högre grad än tidigare vara aktiva medspelare i den regionala utvecklingen. Genom ett nära samspel med näringsliv och offentlig sektor kan lärosätena bidra till att stärka regionernas konkurrenskraft i en alltmer globaliserad ekonomi. I det arbetet fyller bland andra Högskolan i Skövde en viktig funktion. Genom att profilera sin verksamhet och också samverka med andra lärosäten kan våra högskolor ytterligare stärka kvaliteten i utbildningarna samtidigt som studenterna får tillgång till ett bredare utbildningsutbud.

Resursutredningen (U 2004:03) har i uppgift att göra en översyn av resurstilldelning och övrig styrning avseende forskning och forskarutbildning vid samtliga universitet och högskolor. Avsikten är att utredningens förslag ska ge förutsättningar för ställningstaganden som i förslaget påverkar bland annat Högskolan i Skövdes fortsatta utveckling. Efter remissbehandling räknar jag med att regeringens ställningstagande och förslag till riksdagen ska kunna föreligga under år 2008.

Anf. 14 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Jag vill tacka för svaret och passa på att säga några ord om Skövde.

Skövde är en stad med 50 000 invånare som ligger i mitten av Skaraborg och är ett av navet i Västra Götaland.

Högskolan i Skövde är viktig för hela Skaraborg, för Västra Götaland men också för hela Sverige och även internationellt. Resecentrum finns nära eftersom högskolan ligger i centrum, och vi har kårhus och studentbostäder som ligger runt omkring. IT- och datavetenskap är högskolans huvudinriktning, och högskolan är ledande i en utbildning som heter dataspelsprogram. I direkt anslutning till högskolan finns också Gothia Science Park, en teknikpark som är en samlad miljö för innovation – fantastiskt bra.

Detta är en av de mindre och medelstora högskolor som har varit så framgångsrika under senare tid. Jag känner en viss oro, måste jag säga, för att Folkpartiet så länge ni var i opposition hade en lite vag inställning till detta med forskning och utveckling. Med era förslag uppfattades det som att ni tyckte att de gamla universiteten var lite finare och att det var där som man skulle satsa på forskning och utveckling. Ni räknade inte in de nya mindre och medelstora högskolorna på samma sätt. Jag är lite orolig för det, för jag tycker precis tvärtom att man ska satsa på den spännande miljön med lite kreativt tänkande inom högskolans värld. Där finns det fortfarande elasticitet och inte de strukturer som har bitit sig fast och är svåra att bryta, som på en del universitet som har funnits väldigt länge. På de mindre och medelstora högskolorna har man ett mer demokratiskt synsätt och lättare att fatta beslut.

Därför blir jag orolig för tankarna inom Regeringskansliet nu och skulle vilja ha ett svar av utbildningsministern om hur det blir framöver.

Vi ska vänta in och se hur ni ska satsa men jag vill redan nu få veta hur Högskolan i Skövde ska kunna utvecklas ytterligare, hur vi ska kunna få forskning och hur högskolan i Skövde ska kunna bli större och ta till sig fler studenter, fler möjligheter att utvecklas.

Det är det som är min fråga: Kommer ni att försöka bryta skillnaderna mellan de gamla universiteten och de mindre och medelstora högskolorna framöver? Har ni någon strategi för hur den ska brytas så att alla räknas på samma sätt framöver? Och hur ska det i så fall gå till? Eller är det så som ni antydde i opposition, att ni tyckte att de här universiteten är lite finare och därför ska det satsas på forskning och sådant där? För ni har ju också borgerliga kamrater, nämligen Moderaterna, som hade väldigt föraktfulla uttalanden om de mindre och medelstora högskolorna. De kallades ju för ”bygdehögskolor”, när de byggdes upp. I själva verket blev det ju precis tvärtom i förhållande till vad Moderaterna och i viss mån också andra borgerliga partier sade. Det blev kvalitet, det blev sats-

ning och det blev en utbildning för människor som inte hade haft den chansen tidigare. Det vill jag ha ett svar på i dag.

Prot. 2006/07:59
13 februari

Anf. 15 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp):

Herr talman! Det känns bra att få prata här i kammaren om Skövde. Det är en fin stad i hjärtat av Skaraborg. Jag vill börja detta inlägg 1977. Då lade den dåvarande utbildningsministern Jan-Erik Wikström, Folkpartiet, fram propositionen *En högskola för alla*. Monica Green nämnde Folkpartiet i opposition, men vi har ju också ibland varit i regeringsställning. Då har vi också lagt fram viktiga förslag. Det var en välbesökt presskonferens när propositionen presenterades. Det var ett stort intresse över hela landet. Också Skaraborgspressen var på plats. Jag vet, för jag var nämligen Jan-Erik Wikströms pressekreterare. Vi måste ordna extra kaffe till presskonferenslokalen.

Då, genom ett riksdagsbeslut med anledning av den propositionen, sammanfördes utbildningar som fram tills dess hade funnits i Skövde och bildade Högskolan i Skövde. Jag tror att det var rätt beslut, för det lärosätet har utvecklats väl. När jag tittar på det nu – jag har inte haft tillfälle att besöka det men jag har läst mig till en del – ser jag att man har agerat väldigt klokt, tycker jag. Man har nämligen i rätt stor utsträckning fokuserat. Man har specialiserat sig. Man har sökt starka partner, inte minst Örebro och Halmstad. Det är så jag tror att en framgångsrik regional högskola ska agera.

Med detta vill jag ha sagt att vi inte har några som helst planer på att vare sig lägga ned eller på något sätt försämra förutsättningarna för Högskolan i Skövde. Tvärtom: Vi satsar på den. Av den kvalitetssatsning som vi gjorde i höstas, som faller ut i år, tillfaller drygt 4 miljoner kronor grundutbildningen vid Högskolan i Skövde. Högskolan har ju också varit framgångsrik när det gäller att få medel till forskning. 2008 kommer det att falla ut en ganska kraftig ökning också av det fasta forskningsanslaget. Regeringen har ingen som helst tanke på att förändra det.

Jag kan alltså lämna det positiva budskapet att regeringen satsar på Högskolan i Skövde. Vi tror att den har en viktig uppgift och att den här tekniska specialiseringen passar väldigt bra i regionen. Jag hoppas verkligen att högskolan ska bli lika framgångsrik i fortsättningen som den varit hittills.

Jag tycker dock att Monica Green var väl negativ i sin skildring av våra äldre universitet. Jag besökte det äldsta av dem alla i förra veckan. De berättade för mig att de har en slogan som bestrider Monica Greens skildring. De har nämligen slagordet: Med förnyelse som tradition. De må ha startats på 1600-talet men det faktum att de fortfarande är ett av världens ledande universitet visar väl att de också har haft kraften att förnya sig.

Anf. 16 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Då får jag börja med att bjuda in statsrådet till Skövde högskola. Det skulle vara mycket trevligt om statsrådet kunde komma och besöka Skövde högskola, om han kunde ta sig tid att komma till oss i Skaraborg. Om du fixade kaffe och bullar 1977 kan vi nog fixa det nu när du kommer till Skövde. Då kan du också få se den nya fräscha inriktning som Skövde högskola har.

Svar på
interpellationer

Visst är det säkert så att universiteten också är väldigt bra och viktiga för Sverige. Naturligtvis är det så. Men jag vill framhålla att det inte bara räcker med att ha forskning och högre utbildning på de gamla universiteten. Man måste också göra särskilda satsningar på de här fräscha forskningsmiljöerna. Det räcker inte med utbildning utan man måste också ha forskning vid de här högskolorna. Jag vidhåller att det är bra med de här lite nyare högskolorna för att det blir en kreativ miljö. Det blir det naturligtvis även vid universiteten, men det blir den här stimulansen när helheten och integrationen ligger så nära varandra. En förstockad professor behöver faktiskt möta vanliga studenter då och då för att bli stimulerad av dem och för att stimulera sina egna tankar för att forska vidare. Man behöver varandra.

Högskolan i Skövde behöver utvecklas. Det behöver naturligtvis alla i hela landet. Vi vill ju ha en satsning i hela landet så att vi ger människor möjlighet oavsett var de bor och oavsett vilken bakgrund de har. Även där är ju Skövde ett föredöme genom att man ser till att många med arbetarbakgrund får möjlighet att läsa på högre utbildningar. Man har lättare att ta till sig det. Det behövs i hela landet.

Skövde satsar som sagt på IT och datavetenskap. De är mycket duktiga på dataspelprogram och kan utveckla detta ytterligare. Det är bra att Lars Leijonborg har sett att det finns de här inriktningarna på Skövde högskola, men högskolan skulle kunna lyfta till sig ytterligare specialiteter i takt med att den utvecklas. Det finns pedagogik men också – vi har diskuterat det här tidigare – polishögskolor och så vidare som man lätt skulle kunna knyta till Skövdes högskola eftersom man där har många miljöer runt omkring sig som är lätta att ta till sig.

Jag känner som sagt fortfarande en viss oro även om jag tycker att det var en del positiva besked här om att ni ska fortsätta satsa på Skövdes högskola. Det behövs både–och, både de gamla universiteten och de här nya fräscha högskolorna som behöver utvecklas och få forskning samt kunna disputeras lärare och andra. Jag fortsätter att vara kritiskt granskande – och kanske lite skeptisk – men ändå rätt nöjd med att jag har fått ett någorlunda positivt besked här i dag.

Anf. 17 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp):

Herr talman! Jag kommer gärna till Skövde. Jag var i själva verket där härom veckan. Ni har ju också ett fräscht resecentrum, där jag steg av tåget. Då ägnade jag mig åt livslångt lärande av lite annat slag, men jag hoppas komma till högskolan så snart som möjligt.

Det är klart att vi inte lägger ned Högskolan i Skövde. Då hade jag ju serverat det där kaffet förgäves, så att säga. Det har vi inga planer på.

Ska man ta seriöst på diskussionen om samspelet mellan de stora universiteten och högskolorna så får man förstås konstatera att de spelar olika roller. Om det ska gå bra för Sverige i globaliseringens tid så måste vi ha forskningsmiljöer som tävlar med de allra bästa i världen, och då har storleken betydelse. De största amerikanska universiteten, som vinner nästan alla Nobelpris, har budgetar som är lika stora som budgetarna för flera svenska universitet tillsammans – de flesta svenska universitet, skulle jag till och med kunna säga. Det är inte realistiskt att tro att små lärosäten och forskningsmiljöer kan mäta sig med dem, utan ska vi ha en chans så måste vi också ha spjutspetsuniversitet. Jag ska i morgon besöka

både Chalmers och Göteborgs universitet, som inte ligger så långt från Skövde. Det är klart att det också för Skövde betyder otroligt mycket att Volvo kan rekrytera duktiga ingenjörer från Chalmers och så vidare.

Vi ska inte bygga upp någon animositet, några konstlade motsättningar, mellan de här båda inslagen i vårt utbildnings- och forskningsväsende. Det fanns ju en hel del värdeord i Monica Greens inlägg om förstockade professorer som behöver piggas upp och de fräscha lokalerna i Skövde, som skulle kontrasteras mot de uppenbarligen ofräscha lokalerna vid de gamla universiteten. Även om de är från 1600-talet så försäkrar jag att de är ganska fräscha ändå. Universiteten vinner ju också stora framgångar. Jag är jättestolt som utbildnings- och forskningsminister över att vi har några av världens bästa universitet i Sverige. Dem ska vi absolut inte förtala eller förakta.

En högskola av Skövdes typ har definitivt en roll att spela framöver. Den betyder mycket för regionen och kan naturligtvis på vissa, smala forskningsområden också nå mycket goda forskningsresultat – absolut. Men man brukar ju tala om kritisk massa. För att den ska bli tillräckligt stor behöver man vara inlemmad i ett tätt samarbete. I det här fallet sker det med framför allt Örebro, som nu är universitet och som så att säga är basen för den forskningen. Jag tycker att Skövde högskola har gjort helt rätt när man har sökt de här allianserna. Jag är övertygad om att högskolan har en ljus framtid.

Anf. 18 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Nu är jag faktiskt inte lika optimistisk längre. Nu säger ministern att när vi ska börja prata seriöst, då handlar det om olika roller, då handlar det om spjutspets och då handlar det om att vi ska satsa på de större universiteten i stället. Nu gjorde ministern mig mer oroad än i sitt första inlägg. Om det första då tydligen bara var på skoj och det andra inlägget var seriöst, då blir jag ännu mer orolig. Ministern antyder att Skövde inte kan klara en internationell utveckling, men det vet jag att man kan. Skövde kan faktiskt hävda sig inom sina specialiteter, både inom IT och datavetenskap och även på andra områden. Det har Skövde visat och drar till sig både lärare och elever från stora delar av världen. Det finns studenter vid högskolan som har handledare från andra delar av världen också. Jag vet alltså att Skövdes högskola kan hävda sig internationellt, och jag blir faktiskt lite mer dyster av ministerns andra inlägg. Jag trodde faktiskt att du ville riva de hinder som finns och se till att de mindre högskolorna skulle få samma chans.

Ja, Västsverige gillar Göteborgs universitet och Chalmers, men vi vill ändå ha en utveckling, både i Skövde, Borås, Trollhättan och Halmstad, därför att det behövs i alla delar av Västsverige, och det behövs i resten av Sverige också. Så skärpning! Nu behöver vi se till så att även forskningsmiljöer kan utvecklas i de mindre och medelstora högskolorna. Gå tillbaka till ditt första anförande i stället!

Anf. 19 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp):

Herr talman! Allt jag har sagt i denna debatt har varit seriöst, utom möjligen min skildring av min kaffeservering i samband med Högskolan i Skövdes tillkomst. Om Monica Green menar att alla högskolor i Sverige ska omfattas av samma prioritering som våra universitet så står det i

strid med socialdemokratisk utbildnings- och forskningspolitik. Inte heller den gamla regeringen hade någon ambition att samtliga drygt 40 högskolor i Sverige skulle få universitetsstatus, och en sådan utveckling vill inte heller jag medverka till.

Vi har fastnat länge i de hjulspår som innebär att högskolorna vill expandera och bli universitet och universiteten förtalar de mindre högskolorna för att de inte håller tillräcklig kvalitet med mera. Jag tycker att vi ska komma upp ur de hjulspåren, och jag tycker att just Högskolan i Skövde har bidragit i det avseendet genom att inse att man inte kan vara sig själv nog utan behöver starka allianser och behöver en fokusering.

Själv ordet "universitet" har ju med universell, allomfattande, att göra. Vi måste också i den här kammaren kunna säga som det är: Det är inte realistiskt att Sverige ska ha över 40 universitet. Däremot är det realistiskt att det i Skövde ska finnas en stark regional högskola med allianser åt olika håll och med specialisering, precis på det sätt som högskolan nu har gått in för. Därför är jag mycket optimistisk om dess framtid.

Överläggningen var härmed avslutad.

16 § Svar på interpellation 2006/07:256 om utvecklingsenhet Tropik inom Försvarsmakten

Anf. 20 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Herr talman! Allan Widman har frågat mig vad jag avser att vidta för åtgärder så att en utvecklingsenhet Tropik snarast inrättas i Försvarsmakten.

Frågeställningen berör hur Försvarsmakten tar till vara vunna erfarenheter efter internationella insatser. Det är viktigt att erfarenheterna tas till vara på ett strukturerat sätt, så att Försvarsmakten kan utveckla förmågan till effektiva insatser, bland annat under olika klimatförhållanden.

Det finns ett system för omhändertagande av erfarenheter inom ramen för Försvarsmaktens insatsprocess. Det består av löpande periodisk rapportering och kompletteras med kontingentchefens slutrapport och erfarenhetsseminarium efter rotation. När en insats avslutas skriver chef för taktiskt kommando en slutrapport.

Ett gott exempel på detta, herr talman, är den nyligen avslutade insatsen Unmil i Liberia. Flera stora och små frågor – även klimatrelaterade sådana – omhändertogs i systemet. Vunna erfarenheter ledde till att allt från fordonsunderhåll till förläggningsstandard och annat utvecklades i rätt riktning från LA 01 till LA 05.

Det är angeläget att vi ytterligare kan förbättra det i den ordinarie verksamheten integrerade rapporterings- och erfarenhetssystemet. Försvarsmakten håller för närvarande på att utveckla systemet genom modern sammanhållen databashantering.

Erfarenheterna från internationella insatser sprids alltså inte okontrollerat efter hemkomst från insats. Försvarsmakten tar hand om erfarenheterna som en normalrutin inom insatsprocessen.

Vidare handlar interpellantens frågeställning om ett viktigt ämne för Försvarsmaktens utveckling mot ett insatt insatsförsvar. Klimatförhållan-

dena i ett insatsområde har betydelse för hur en uppgift kan lösas och med vilka resurser. Att fokus för våra förband numera till stor del ligger i att kunna verka långt hemifrån och i annat klimat än det nordeuropeiska medför krav på kompetens, materiel och ställer krav på goda förberedelser inför en insats.

Interpellanten nämner ett antal geografiska områden med tropiskt klimat, men jag menar att det krävs ett vidare perspektiv på Försvarsmaktens internationella insatser. Klimatet är inte alltid tropiskt. Våra förband ska även kunna verka i bland annat ökenklimat, på hög höjd eller i andra påfrestande men icke-tropiska klimattyper. Försvarsmakten behöver kort sagt utveckla sin traditionella förmåga att verka i subarktisk miljö till att bli en förmåga som är klimatberoende.

Det är uppenbart att det är av intresse för Sverige att Försvarsmaktens förmåga att verka i vintermiljö bibehålls och utvecklas. Vi kan inte bortse från vårt geografiska läge. Men den goda förmågan är också användbar på annat sätt. Försvarsmaktens vinterenhet vid Norrbottens regemente har många utländska elever vid sina kurser varje år. Försvarsmakten kan således få tillgång till kompetens, utbildning och övningsanläggningar i efterfrågat klimat genom internationellt samarbete, genom att Sverige å sin sida kan erbjuda motsvarande i subarktiskt klimat.

Jag håller med interpellanten om att det byggs upp viktig kunskap om insatser i tropiskt klimat. Men behovet av kompetens om olika klimattyper är så vitt grenat, att det effektivaste sättet att tillgodose detta är att söka internationellt samarbete.

Därmed, herr talman, anser jag mig ha besvarat interpellantens frågor.

Anf. 21 ALLAN WIDMAN (fp):

Herr talman! Jag vill inleda med att rikta ett varmt tack till försvarsministern för det ingående svar som han gett på mina frågor. Jag vill särskilt tacka för att ministern betonar att Försvarsmakten behöver utveckla en bättre förmåga i alla olika klimattyper.

Jag delar uppfattningen att det är bra att Försvarsmakten undan för undan förbättrat sina metoder att dokumentera erfarenheter från våra internationella missioner. Det talas i svaret om slutrapporter och erfarenhetsseminarier. Men, herr talman, ett stort problem för den svenska Försvarsmakten när den verkar internationellt är att både soldater och officerare efter den genomförda missionen skingras till sina hemförband, antingen de ligger i Boden eller i Revingehed. Förbanden, som gemensamt övat upp stor kunskap och stor förmåga, hålls inte ihop. Detta skapar särskilda problem när man på ett strukturerat sätt vill omhänderta de erfarenheter som man vunnit.

Jag tror att nyckelordet i sammanhanget är institutionalisering, alltså att vi måste lära oss att institutionalisera de kunskaper och erfarenheter som vi vinner i utlandet. Att institutionalisera dem innebär enligt min mening att kunskaperna och deras existens inte är beroende av enskilda individer utan de finns i ett mänskligt socialt sammanhang där de undan för undan både vidmakthålls och utvecklas.

Jag kan konstatera att Försvarsmakten när det gäller en lång rad andra specialistkunskaper insett behovet av det jag kallar ett hem för den kunskap som man vill bevara. Det gäller till exempel det faktum att vi installerat markstridsskola, vi har särskilda skolor som tar hand om artil-

leristiska kompetenser, artilleriskjutskola, och vi har skyddscentrum när det gäller att skydda oss från NBC-hot av olika slag. Dessutom har vi, som försvarsministern också nämnde, utvecklingsenheten Vinter, som lär svenska soldater att uppträda i ett subarktiskt klimat. Om den kunskapen ska kunna tillvaratas strukturerat, om den ska bestå och vidareutvecklas, tror jag att den i så fall behöver ett organisatoriskt hem inom Försvarsmakten.

Det är riktigt att de insatser som gjorts i till exempel Liberia, med det system för dokumentering som i dag finns, undan för undan förbättrats från LA 01 till LA 05. Det borde dock vara en ambition att vi redan när vi första gången dyker upp i Liberia ska ha kunskaper om exempelvis hur materielen reagerar i ett sådant klimat. Det ska inte behöva vara så att gevärsremmar av läder ruttnar och man måste beställa dem när soldaterna redan befinner sig på plats. Vi måste på förhand veta att luftfiltret i skyddsmasker inte klarar den klimatologiska påfrestning som finns i det landet.

Jag delar också försvarsministerns uppfattning att vi måste förbereda oss på många fler klimattyper än enbart de tropiska och subtropiska. I dag finns svenska förband i ökenklimat och de finns på hög höjd. Det är givet att vi måste ha stor bredd i vårt kunskapsområde, men det går inte att bortse från att europeiska länder i den övergripande arbetsfördelningen internationellt ofta hamnar i missioner i Afrika där klimatet är tropiskt. Det är på just sådana ställen som Sverige varit många gånger under den senaste tiden.

Anf. 22 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Herr talman! Jag håller med interpellanten om att det är viktigt att vi har ett institutionaliserat sätt att ta vara på de erfarenheter som vi gör i den internationella verksamheten. Visserligen var vi på plats i Kongo redan på 60-talet, men det är ändå i stor utsträckning en ny situation som Försvarsmakten ställs inför när bredden och omfattningen av den internationella verksamheten blivit så pass stor som den blivit. På en mängd områden är rutinerna för omhändertagande av erfarenheter, att ta vara på *lessons learned*, fortfarande i ett uppbyggnadsskede. I vissa hänseenden kan det säkert vara motiverat att inrätta särskilda specialenheter, men jag tror att det i grunden handlar om att på bredden säkerställa att man har rutiner för att tillvarata erfarenheter och se till att de inte, som interpellanten mycket riktigt sade, skingras för vinden när ett förband kommer hem.

I en vidare mening har denna fråga naturligtvis ett samband med personalförsörjningsfrågorna i stort. Hur ska vi hantera detta? Är det en rimlig ordning att vi utbildar förband under ett år, sätter in dem under ett halvt år och sedan skingrar dem? Eller ska vi försöka hitta en ordning som gör att vi kan tillgodogöra oss det samlade förbandets erfarenheter?

Vi skickar nu ut tio av de officerare som kommer att ingå i den nordiska stridsgruppen 2008. De befinner sig för närvarande i Mellanamerika och deltar i en djungelinstruktörskurs som den brittiska armén håller. Att skicka ut deltagare i utbildningsverksamhet utomlands är naturligtvis ett viktigt inslag i erfarenhetsinhämtningen, men man måste också ha strukturerade rutiner för att sedan omhänderta de erfarenheter som görs i utbildningen. Det är klart att våra kunskaper i att uppträda och strida i en

sådan klimattyp inte kan hänga på tio personer som genomgått en kurs, utan det måste finnas ett institutionaliserat omhändertagande.

Min bedömning är att Försvarsmakten i den delen är på rätt väg och håller på att bygga upp rutiner för att få till stånd just ett sådant strukturerat omhändertagande.

Prot. 2006/07:59
13 februari

Svar på
interpellationer

Anf. 23 ALLAN WIDMAN (fp):

Herr talman! Det gläder mig att höra försvarsministern säga att vi måste diskutera den ordning som i dag gäller för bemanning av våra internationella insatser. Jag tror att det även för människor som inte följer den försvarspolitiska debatten på nära håll framstår som märkligt att när förbanden genomfört sin insats och kanske är som allra bäst, allra mest samtränade, allra mest exekutiva, då skickas de hem varvid alla försvinner till sina olika förband i insatsorganisationen eller i grundorganisationen. Det har under vintern framförts tankar i den riktningen, och jag tycker därför att det är glädjande att höra att försvarsministern allvarligt överväger dessa problem.

Jag är inte någon stor vän av inrättandet av specialenheter enkom för så att säga mindre breda uppgifter, men jag tror att man nog skulle kunna åstadkomma en bättre ordning om man gav enheter inom grundorganisationen tillikauppgifter, alltså ett särskilt ansvar för en specialistkompetens inom Försvarsmakten. I någon mening tror jag att regementet I 19 i Boden ser sig som en företrädare för en subarktisk förmåga, inte bara dess utvecklingsenhet Vinter utan regementet i dess helhet. Då är det bra med internationellt utbyte. Tyvärr har vi i det här landet få tillfällen att erbjuda ordentlig övning i subtropiskt klimat, och därför är det bra att man utnyttjar de faciliteter som andra länder har på den punkten. Jag tror emellertid att det utöver detta behöver finnas ytterligare något för att tillvarata kunskapen eller, som vi sagt tidigare, för att institutionalisera den.

Ett exempel på detta är hur vi leder våra operationer. Jag roade mig med att före interpellationsdebatten gå igenom några av de missioner som Sverige haft i Afrika under de senaste åren. För några år sedan hade vi ett flygplatskompani i provinsen Kindu i Kongo. Den insatsen leddes av FTK, det flygtaktiska kommandot. Vi har också haft upprepade insatser i Kinshasa och i Bunya, vilka letts av Högkvarteret.

Vi har flera gånger nämnt insatsen i Liberia som varade ett par år och som leddes av det armétaktiska kommandot. Vi befinner oss nu i förberedelserna inför en stor utmaning, nämligen att bidra till EU:s krishanteringsförmåga genom att sätta upp Nordic Battle Group. Skulle denna *battle group* komma ut till exempel i ett land i Afrika kommer den att ledas av ännu en ny enhet, nämligen ett *field headquarter* beläget i Enköping.

Jag tror att det är viktigt att inse att även ledning av operationer i tropiska eller subtropiska miljöer mår bra av att institutionaliseras och ledas från en och samma plats så ofta som möjligt.

Anf. 24 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Herr talman! Jag har egentligen inga invändningar. Jag delar som sagt Allan Widmans uppfattning att det är viktigt att bredda vår förmåga och

tillgodogöra oss de erfarenheter som vi gör. Det finns ett antal exempel från stort till smått på hur vi också har gjort det.

Ett näraliggande och hanterligt exempel är den nya fältuniform 90 Lätt som har tagits fram för varmare klimattyper. Nu genomförs nästa steg i den utvecklingen, nämligen försök med en särskild ökenuniform. Vi hade korvetten Helsingborg nere i Medelhavet för att göra försök och prov under den allra varmaste tiden förra året, och vi vinner nu nya erfarenheter bland annat när det gäller materielpåverkan genom insatsen utanför Libanons kust. Det kommer att ge nya erfarenheter som det finns anledning att ta till vara när HMS Gävle kommer hem igen.

Sedan finns det en lång rad speciella problem som också är förknippade med ledningen av internationella insatser, men där är jag kanske mer bekymrad över de svårigheter som EU-systemet och Nato har att tala med varandra och att vi på den europeiska nivån har ett stort behov av att ordna ledningen av de internationella operationerna. Till det får vi dock återkomma i en annan interpellationsdebatt.

Överläggningen var härmed avslutad.

17 § Svar på interpellation 2006/07:280 om Uppsala och Försvarsmaktens förstahandsval för flygskolan

Anf. 25 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):
Herr talman! Mikael Oscarsson har frågat mig

- om jag ämnar verka för att Försvarsmakten ska få utökad beslutsrätt vad gäller olika enheters lokalisering utifrån de principer som gällde vid det senaste beslutet om operativa enhetens lokalisering och
- om jag ämnar verka för att låta Försvarsmakten snabbt göra en ny kostnadskalkyl beträffande de verkliga kostnaderna för att fortsätta arbetet med att förlägga flygskolan i Linköping jämfört med att samlokalisera flygskolan med Försvarsmaktens övriga flygutbildningar i Uppsala.

Som svar på dessa två frågor får jag anföra följande.

Traditionellt har riksdagen i sina försvarspolitiska beslut tenderat att vara mycket utförlig i regleringen av Försvarsmaktens grundorganisation och förbandsproduktion. Den absoluta merparten av Försvarsmaktens organisationsenheter är – vad gäller inrättande, avveckling och lokalisering – beslutade av riksdagen. I några fall har riksdagen även reglerat lokaliseringen ned till nivån del av förband.

Min grundinställning är att Försvarsmakten så långt som möjligt bör styras efter samma principer som gäller för andra statliga myndigheter. Mot den bakgrunden hälsade jag med tillfredsställelse riksdagens tillkännagivande om att Försvarsmakten själv bör ges rätten att besluta om lokaliseringen av Högkvarterets operativa enhet.

Med detta sagt är det samtidigt så att riksdagens beslut 2004 om lokaliseringen av Försvarsmaktens grundorganisation gäller, och jag avser inte att nu ta några initiativ till förändringar på denna punkt.

Flygskolans lokalisering till Malmen är inte formellt riksdagsbunden utan har tillkommit genom regeringsbeslut. Detta beslut har dock fattats efter uttalanden från riksdagen med innebörden att en militär flygverksamhet i Uppsala inte är någon långsiktig lösning. Riksdagen beslutade också att F 16 i Uppsala skulle läggas ned den 31 december 2003 och att den samlade flygutbildningen skulle förläggas till någon eller några av de kvarvarande flottiljerna.

Omlokaliseringen av flygutbildningen till Malmen är genomförd, och verksamheten är numera etablerad där. Det är oklart vad en ny omlokalisering, denna gång till Uppsala, skulle innebära och kosta. En sådan flytt skulle också innebära att redan gjorda investeringar på Malmen skulle vara ”bortkastade”.

Sammanfattningsvis avser jag inte att ta några initiativ för att riva upp beslutet om lokalisering av flygskolan till Malmen.

Anf. 26 MIKAEL OSCARSSON (kd):

Herr talman! Jag har lite begränsade röstresurser i dag. Vi får se hur länge de räcker. Men jag ska göra mitt bästa.

Herr talman! Detta är en fråga som har varit uppe många gånger här i Sveriges riksdag. Den har debatterats, och det blev ett väldigt olyckligt beslut när det begav sig 2004. Det var egentligen ingen som var nöjd med det, utom möjligen Vänsterpartiet. Dåvarande försvarsministern och dåvarande ÖB var överens om att Uppsala skulle vara navet för flygvapnet. Det visade sig att det beslut som då togs inte kunde genomföras. Ingen av de kvarvarande fyra flottiljerna kunde härbärgera flygskolan. Det blev Linköping, där förre försvarsministern Anders Björk och den förra borgerliga regeringen hade lagt ned flygflottiljen.

Det har visat sig att det är mycket där nere som inte är speciellt bra. Det är mycket trångt i lufrummet och det krävs mycket nyinvesteringar. När jag frågade den förra försvarsministern sade hon att detta skulle kosta max 174 miljoner. Det dröjde inte länge förrän hon ändrade det till 250 miljoner. Nu vet vi att det inte kommer att räcka.

Luftstridsskolan och alla flygutbildningar styrs i dag från Uppsala. Här finns flygvapnets hela flygbefälsskola samt strids- och lufrumsskola med ca 300 anställda i Uppsala och dess direkta närhet. Beslutet 2004 innebar att vi från Uppsala skulle leda Luftstridsskolan i Linköping, 26 mil bort.

Den nya regeringen har klokt nog låtit Försvarsmakten själv få ökat inflytande. Man har sagt att samma princip ska gälla för Försvarsmakten som för andra myndigheter. Det har lett till att man ska omlokalisera OPE från Uppsala till Stockholm. Då tycker jag att samma princip ska få gälla även i övrigt i Försvarsmakten.

Visst, beslutet är taget, men investeringarna är inte färdiga. Det handlar om kanske 150 miljoner av skattebetalarnas pengar, och vi får ett sämre resultat. Jag tycker att försvarsministern skulle vara generös nog att säga att han i vart fall vill låta Försvarsmakten själv förutsättningslöst titta på detta. Detta är ingen tuff begäran. Det är inget konstigt. Frågan är: Har vi gått förbi *the point of no return* eller inte?

Med de kontakter jag har inom Försvarsmakten vill jag säga att mycket talar för att det fortfarande skulle väga över till Uppsalas fördel. Visst har det investerats en del i Linköping, men huvudbyggnaden är

ännu inte färdig där nere. Det skulle bli ett bättre resultat i Uppsala. Det är alldeles för trångt där nere. Det finns helt andra utvecklingsmöjligheter i Uppsala, och jag tycker att det är argument som talar.

Trots att interpellantens röst är svag är argumenten desto starkare.

Anf. 27 LENNART HEDQUIST (m):

Herr talman! Det beslut från Sveriges riksdag 2001, som Mikael Odenberg åberopar, är enligt många statsvetare ett av de allra märkligaste beslut som har fattats här. Det gäller både hur det tillkom och hur det sedan blev ett beslut som nästan alla medverkande inte ville kännas vid. Man kunde notera att det i praktiken var Vänsterpartiet som hade dikterat formuleringarna.

Det framgår väldigt tydligt av det Mikael Odenberg återgav, att innebörden var att det inte är en långsiktig lösning med militär flygverksamhet i Uppsala. Alla vet att fredsflottiljen är nedlagd, men verksamheten är organiserad så att det ska kunna fungera med militär flygverksamhet i Uppsala, inte minst i ett beredskapsläge. Det andra, att man skulle förlägga den samlade flygutbildningen till någon eller några av de kvarvarande flottiljerna, har inte heller uppfyllts; det gick inte att ordna det. Dessutom finns Luftstridsskolan kvar i Uppsala.

Nu handlar det om den skolutbildning som enligt det här beslutet och den tolkning som gjorts borde kunna förläggas till Malmen. Investeringskostnaderna för att göra det har man hela tiden fått lov att revidera. De siffror som Mikael Oscarsson här nämnde är väl knappast ens de allra sista. Det kommer säkert ytterligare kalkyler.

En stor del av den tänkta investeringen är fortfarande inte gjord i Malmen. Mot det ska ställas den mycket begränsade investering som det skulle vara fråga om ifall man i stället går mittåt och låter den samlade flygutbildningen ligga i Uppsala.

Jag tycker att det i det här läget är rimligt att från regeringen och försvarsministern säga, analogt med hur man har tänkt hantera övriga lokaliseringsärenden i försvaret, att försvaret självt får göra bedömningen – om man vill fortsätta med projektet Malmen eller om man nu vill ta ett nytt beslut och förlägga skolverksamheten till Uppsala.

Det kan omöjligen vara på det sättet att man måste känna sig bunden av tidigare dåliga beslut fattade under tidigare regeringar och med andra parlamentariska majoriteter. Rimligen måste det i stället vara så att om det finns skäl att frånga ett sådant beslut ska den möjligheten finnas. Därför skulle det vara intressant att höra Mikael Odenberg utveckla varför han menar att regeringen inte skulle kunna ge försvaret handlingsfrihet beträffande lokaliseringen av denna flygskola.

Anf. 28 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Herr talman! Sedan 1990-talets mitt har vi haft en formlig karusell när det gäller flygutbildningen. Det är inte någon av riksdagens mest stolta stunder som är representerade i den beslutskarusellen.

Sedan man lade ned flygutbildningen på F 5 i Ljungbyhed har en serie lokaliserings- och omlokaliseringsbeslut fattats. Den beslutskarusellen har varit negativ för flygutbildningen. Den har varit negativ för flygvapenpiloterna. Den har varit negativ för försörjningen av flyglärare. Och den har framför allt varit negativ för skattebetalarna.

Nu säger Mikael Oscarsson att en snurr till i den här karusellen kan vi ta, för på det sparar vi 150 miljoner kronor. Det är rätt att Högkvarteret har gjort den ungefärliga uppskattningen att skulle byggnationerna på Malmen stoppas skulle det innebära någon sorts nominell ”besparing” på 150 miljoner kronor i den meningen att det är den delen av totalkostnaderna som ännu inte är upparbetad.

Samtidigt påpekar Högkvarteret att det inte finns några beräkningar av vilka investeringar som i stället skulle krävas i Uppsala om flygskolan flyttades dit. Det är inte klarlagt i vilken utsträckning Uppsalas befintliga hangarer, plattor och lokaler för flygverksamhet kräver underhåll eller om- och tillbyggnad för att klara en samlad flygskola. Dessutom skulle en flytt till Uppsala innebära det som jag sade i mitt interpellationssvar, nämligen att då är hittills gjorda investeringar på Malmen bortkastade.

Då kan man fråga sig varför regeringen inte i alla fall kan titta på detta en gång till. Finns det några formella hinder för det? Nej, det finns inga formella hinder för det. Men jag kan säga att Försvarsmakten inte ber oss om det.

Jag har flera gånger markerat – det är inte en ny upptäckt som jag gjort sedan jag blev försvarsminister, utan det är något som jag markerade i den första försvarspolitiska debatten som jag i denna kammare deltog i år 1993, tror jag – att jag tycker att det är en märklig ordning att riksdagen ska vara inne och peta i lokaliseringen av enskilda förband.

Vi har en ordning i den svenska statsförvaltningen som innebär att huvudprincipen är att myndigheten själv ska bestämma sin organisation. I 17 § verksförordningen stadgas detta. Myndigheten bestämmer alltså sin organisation. Men för just Försvarsmakten gäller inte 17 § utan där tar riksdagens ledamöter över och är inne och detaljreglerar lokaliseringsbesluten.

Vi har kunnat följa den karusellen – särskilt uttalad inför 2004 års försvarsbeslut därför att inför 2004 års försvarsbeslut hade man dessutom en otillständig beredningsprocess så att man efteråt inte kunde urskilja vad som var Försvarsmaktens förslag och vad som var sådant som hade tillkommit i den politiska processen av regionalpolitiska skäl, av sysselsättningsskäl eller av något annat skäl. Det fanns ingen transparens i processen.

Jag kan gärna säga att enligt min uppfattning innehåller 2004 års försvarsbeslut en rad stolligheter. Problemet för mig är bara att det, om jag skulle gå tillbaka och försöka riva upp det som jag anser är stolliga beslut, kommer att bli kaos igen av det enkla skälet att det finns 349 ledamöter i riksdagen. Alla skulle inte upptäcka samma stolligheter som jag, utan en del skulle tycka att det finns andra inslag i försvarsbeslutet som är stolliga och som borde rättas till.

Jag får ett antal propåer om att ”rätta till” olika inslag i 2004 års försvarspolitiska beslut om Försvarsmaktens grundorganisation. Jag har avvisat de propåerna – vi kan inte ta om det beslutet. Det är en liten parallell till utlokaliseringen av statliga verk. Man kan ha många synpunkter på att det är dyrbart sett till skattepengarna och drabbar verksamheten. Men det är väldigt lite som blir bättre av att man försöker flytta tillbaka verken. Lagt kort ligger.

Mot den bakgrunden är jag inte beredd att intervensera när det gäller frågan om flygskolans lokalisering.

Anf. 29 MIKAEL OSCARSSON (kd):

Herr talman! Jag tar först det här med vad det kostar i Uppsala. Jag kan upplysa försvarsministern om att det finns ett par år gamla beräkningar som visar att en förläggning av flygskolan till Uppsala kostar 20 miljoner i investeringar och 20 miljoner i underhållsåtgärder. Men i och med att OPE nu flyttar till Stockholm kommer lokaler som renoverats för 70 miljoner inför enhetens flytt från Stockholm till Uppsala – i september 2004 – att bli tomma. Försvarsmakten betalar dessutom full hyra för de lokaliteter som finns i Uppsala.

Jag tycker därför att det finns all anledning att titta på det här. Försvarsministern talar om en lång rad ”stolligheter”. Men låt Försvarsmakten köra vidare på den väg som försvarsministern har initierat när det gäller att låta Försvarsmakten själv bestämma! Och låt Försvarsmakten själv titta på det här ännu en gång – detta för att se om det blir en bättre utbildning, om det finns bättre utvecklingsmöjligheter och om det finns pengar att spara!

Vidare vill jag påminna om att ett av huvudargumenten för att förlägga flygskolan till Malmen var att man skulle samla all flygutbildning i Linköping eftersom helikopterutbildningen då var stationerad där. I dag har detta huvudargument helt försvunnit eftersom Försvarsmakten i dag köper in den utbildningen utrikes.

Jag har förut påpekat att den stora flygvolymen i Linköping har blivit större och redan i dag är den som har de överlägset flesta flygrörelserna. Endast ett par civila flygplatser har fler flygrörelser. Varför ska man då trängas i Linköping när det finns gott om plats i Uppsala?

Det är inte första gången vi i så fall ändrar ett tokigt beslut här i riksdagen; det har hänt förut. Jag vill påminna om år 2004 när specialflyget, som det heter, skulle flyttas från Malmen till Uppsala. När det visade sig att prislappen var på 200 miljoner, att det var betydligt dyrare än man hade sett, ändrades riksdagsbeslutet med hänvisning bland annat till kostnadsaspekten.

I normala fall hade all investering i Linköping varit färdig. Men det har varit en lång process. Det är faktiskt så, herr talman, att miljöprövningen ännu inte är avgjord. Nu senast före jul satte man stopp, offerterna man hade fått för byggandet av huvudbyggnaden låg alldeles för högt. Detta är inte hugget i sten, här finns det pengar att spara. Det viktigaste är att detta kanske skulle väga över för Försvarsmakten om de fick bestämma själva.

Jag tycker att försvarsministern, som klok försvarsminister och för att undvika nya stolligheter, även bör låta Försvarsmakten titta på saken. Det är det enda rätta.

Anf. 30 LENNART HEDQUIST (m):

Herr talman! Jag tycker att Mikael Odenberg mycket värtaligt pläderade för sin linje att myndigheterna, och det inkluderar försvaret, själva borde kunna besluta i denna typ av frågor. Man kan göra den reflexionen att om försvaret hade haft den möjligheten skulle vi aldrig ha hamnat i den situation som vi nu befinner oss i. Det var ett olyckligt beslut, det tror jag att alla som har läst in sig på frågan är medvetna om.

När det nu inte har gått att effektuera beslutet om Malmen inom den tidsram som det var tänkt, och det återstår stora investeringar innan flyg-

skolan kan vara förlagd där, medan lokaliteterna i Uppsala i detta läge behöver små investeringar, borde det vara möjligt för en försvarsminister, med den inställning som han nyss pläderade för, att säga: Okej, då låter jag försvaret ta detta beslut. Sedan får försvaret ett meddelande om detta. Då får försvarsledningen själv överväga vad som är mest rationellt för försvaret i detta läge.

Men med de formuleringar som Mikael Odenberg har gjort i interpellationssvaret stängs faktiskt den möjligheten. Jag tycker att Mikael Odenberg i stället ska öppna möjligheten för försvaret att rätta till beslutet, om man fortfarande anser att det är det mest rationella. Är det inte längre det så ligger lagt kort. Men är det fortfarande så att man inom försvarsledningen vid en närmare granskning upptäcker att Uppsalaalternativet är starkare bör man ha möjlighet att få besluta om detta.

Anf. 31 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Herr talman! När det gäller frågan om vem som ska fatta lokaliseringsbeslut har jag varit ganska tydlig med hur jag ser på detta och hur jag har sett på detta i 15 års tid. Jag har dock inte fått så stort och starkt stöd från mina tidigare riksdagskolleger.

Det är ännu inte så att regeringen har tagit några beslut som fastställer ny ordning för detta, utan vi lever med ett arv. Vi lever med ett försvarsbeslut som fattades för ett par år sedan, där riksdagen i stor utsträckning har reglerat hur olika försvarsförband ska vara lokaliserade.

Jag försöker att inte blicka bakåt, utan att acceptera att detta beslut har tagits, även om det finns inslag som jag inte tycker är påfallande begåvade. I stället försöker jag blicka framåt för att vi förhoppningsvis i framtiden ska kunna etablera en ordning där Försvarsmakten likt andra statliga myndigheter i ökad utsträckning får ta och bära ansvaret för sin egen organisation.

Sedan kan man säga att det inte spelar någon roll var någonstans i landet man lägger flygskolan. Det kommer fortfarande att finnas ett antal ledamöter av denna kammare som tycker att det beslutet är fel. Det är bara det att det kommer att vara en annan interpellant än Mikael Oscarsson som står där om nu flygskolan till exempel skulle hamna i Uppsala.

Det gäller också att försöka se att det finns skäl både för och emot också en lokalisering till Uppsala. Mikael Oscarsson tenderar möjligen som ledamot, händelsevis bosatt i Uppsala och representerande valkretsen i Uppsala län – vilket han gör på ett mycket bra sätt – att bara se fördelarna med en flygskolelokalisering till Uppsala. Han tenderar att bortse från nackdelarna. Det blir lätt så.

Det är sant att det pågår en miljöprövning som har dragit ut på tiden nere i Malmen. Men det beror inte på flygskolans verksamhet. Miljöprövning tar lång tid. SK 60 bullrar inte särskilt mycket. Det beror framför allt på den flygning med främst Gripen som sker på Malmen genom Försvarsmakten och Försvarets materielverk.

Det är också så att F 16 i Uppsala ligger i ett område som gränsar till Uppsala stadsbebyggelse. När vi hade stridsflyg i Uppsala var det redan då så att flygvägarna fick anpassas för att minska bullerpåverkan på Uppsala stad.

Samtidigt finns det ett markant problem med Uppsala om flygutbildningen blir för omfattande. Observera att man aldrig har haft både grund-

läggande flygutbildning och taktisk flygutbildning lokaliserad till Uppsala! Den omfattningen har flygutbildningen i Uppsala aldrig haft. Om den utbildningen blir för omfattande uppstår också ett annat problem, nämligen att flygplatsen ligger nära inflygningsstråken till Arlanda.

Både Lennart Hedquist och interpellanten har gjort gällande att det här är en i grunden enkel fråga som klaras ut med automatik om Försvarsmakten bara får fatta beslut. Då kommer Uppsala att vara ett förstahandsval, menar de. Men den underhandsinformation som jag har ger inte stöd för något sådant påstående. Tvärtom innebär den att Försvarsmaktens ledning inte har någon annan uppfattning än att flygskolan ska vara lokaliserad till Malmen.

Anf. 32 MIKAEL OSCARSSON (kd):

Herr talman! Det gick ju att genomföra den här debatten trots att jag egentligen inte hade någon röst kvar.

Ursprunget till min interpellation den här gången var att Försvarsmakten ska spara 250 miljoner per år. Det har regeringen bestämt. Den har också beslutat att Försvarsmakten själv ska få besluta var Högkvarterets operativa enhet, som kallas OPE, ska lokaliseras. Det är alltså en ny princip som regeringen nu initierar – att Försvarsmakten vet bäst själv. Det blir på samma sätt som man låter andra myndigheter göra. Jag tycker att det är en klok inställning, som jag välkomnar.

Därför har jag, som har följt frågan i många år, velat visa på att det finns en hel rad omständigheter som gör att man inte borde låsa fast sig. De olyckliga beslut som försvarsministern talar sig varm för och som har fattats av den gamla regeringen borde inte vara argument för att man inte kan se över detta på nytt. Som försvarsministern också intygar återstår ju fortfarande ytterligare ungefär 150 miljoner av investeringar. Låt Försvarsmakten förutsättningslöst titta på vad det är för argument som talar för och vad det är som talar emot!

Det finns en rad argument som talar för att Uppsala ändå är det bästa; det har jag redovisat i min interpellation. Min förhoppning är att de argumenten ska väga tungt och att Försvarsmakten själv ska se på det här. Jag hoppas att försvarsministern härifrån debatten tar med sig till regeringen att den ska bereda detta vidare och titta på om det ändå kanske är så att den bästa flygutbildningen skulle bli i Uppsala.

Anf. 33 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Herr talman! Det finns uppenbarligen argument både för och emot en lokalisering såväl till Uppsala som till Malmen. Jag har den största respekt för den mångåriga kamp som Mikael Oscarsson har bedrivit i interpellations- och motionsform för att få flygskolan förlagd till Uppsala. Jag utesluter inte att han hade rätt i sak när den kampen började. Men min uppfattning är att vi efter tio års karusell i det här hänseendet har passerat någon sorts *point of no return* – för att bruka ett främmande språk.

Jag har som sagt inte heller några indikationer på att beslutet i dag skulle ha blivit annorlunda om detta beslut hade fattats av Försvarsmakten i stället för av regeringen.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 34 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Herr talman! Morgan Johansson har frågat mig om jag avser att genomföra förslaget till handlingsplan för den sociala barn- och ungdomsvården samt om jag avser att återställa länsstyrelsernas resurser, så att de kan genomföra det uppdrag om förstärkt tillsyn som regeringen givit dem.

Tack för möjligheten att debattera den sociala barn- och ungdomsvården. Precis som Morgan Johansson framhåller är det en fråga som ligger mig varmt om hjärtat.

Låt mig börja med frågan om tillsynen. Morgan Johansson redogör för det uppdrag om tillsyn av den sociala barn- och ungdomsvården som länsstyrelserna fick inom ramen för en bredare arbetsmarknadspolitisk satsning av den tidigare socialdemokratiska regeringen. Detta uppdrag var omfattande och angeläget, och därför bedömde den nya regeringen att uppdraget ska kvarstå. Att denna satsning upphör 2008 är ju ingen avvikelse från vad den tidigare regeringen beslutade. Dessutom anser vi att tillsynen av den sociala barn- och ungdomsvården är så pass angelägen att den behöver extra egna resurser inte bara som en bieffekt av en arbetsmarknadspolitisk satsning. Därför har vi avsatt 20 miljoner kronor extra för tillsynen av i första hand hemmen för vård eller boende, så kallade HVB, under 2007 och 2008. Som Morgan Johansson säkert känner till kommer den sociala tillsynsutredningen med sitt betänkande nu i sommar, och det är väl rimligt att vi avvaktar den innan vi tar ställning till hur vi långsiktigt ska lösa frågan om tillsyn av den sociala barn- och ungdomsvården.

Så till frågan om beredningen av den sociala barn- och ungdomsvårdskommitténs betänkande (SOU 2005:81) *Källan till en chans*. Jag tror att Morgan Johansson och jag i hög utsträckning delar inställning till ett flertal förslag i betänkandet. Precis som framgår av den reservation som ledamöterna från Allians för Sverige skrev i betänkandet har vi också avvikande uppfattning i hur man bör lösa en del frågor. Det handlar bland annat om förslaget om samverkan mellan den sociala barn- och ungdomsvården och barn- och ungdomspsykiatrin, där vi tror oss ha en bättre lösning inom ramen för de förslag som psykiatrisamordnaren presenterat. Dessutom menar jag att förslagen i *Källan till en chans* kan behöva kompletteras vad avser barnperspektivet.

Den nya regeringen har redan hunnit ta en del initiativ. Vi har till exempel redan överlämnat vårt förslag om obligatorisk registerkontroll vid HVB. En del av förslagen i *Källan till en chans* måste dock beredas i samstämmighet med initiativ på närliggande områden för att bli heltäckande och samtidigt undvika dubbelarbete.

Jag vill dock lugna Morgan Johansson med att min avsikt är att bereda förslagen i *Källan till en chans* vidare.

Anf. 35 MORGAN JOHANSSON (s):

Herr talman! Jag kanske ska börja med det allra sista som Maria Larsson sade. Hon sade att hon redan har hunnit ta en del initiativ, och så exemplifierade hon med förslaget till obligatorisk registerkontroll vid

Svar på
interpellationer

hem för vård och boende. Det är riktigt att regeringen har föreslagit det, men det blir lite konstigt när Maria Larsson säger att det är hennes initiativ. Det var faktiskt den förra regeringen som uppmärksammade frågan. Det var jag som 2004 lät dra i gång den utredning som tog fram hela förslaget, och det var jag som förordnade utredare, skrev direktiv och tog emot resultatet också. Det här lagförslaget låg fixt och färdigt på Socialdepartementet när Maria Larsson klev in där. Hon hade i praktiken bara att expediera det och gå över med det till riksdagen, vilket hon också gjorde. Sedan kallar hon det för sitt initiativ. Vad ska man säga om det? Kanske så här, och det är ett allmänt råd, Maria Larsson: Strutta inte omkring i lånta fjädrar! Det ser väldigt illa ut. Det blir så pinsamt när det avslöjas, som är fallet i dag. Det finns ingen som uppskattar en politiker som oblygt försöker ta åt sig äran av andras arbete.

Vad handlar då den här debatten om? Jo, den handlar om hur samhället tar sig an våra mest utsatta medborgare, det vill säga barn som utsatts för övergrepp och våld och som kanske växer upp i missbrukarmiljöer. Vi säger ofta att familjen är samhällets viktigaste enhet när det gäller att ge barn en trygg uppväxt, och så är det. Men ibland är familjen en del av problemet och inte en del av lösningen. Så kan det vara när det finns kriminalitet och missbruk i botten. Då måste det finnas ett samhälle runt omkring som är starkt. Socialdemokratin är väldigt tydlig där. Vi säger att när familjen är svag måste samhället vara starkt. Det måste finnas en stark generell välfärd och en stark socialtjänst som kan gripa in.

Jag tycker att vi i Sverige kan vara stolta över mycket av det vi gör på det här området. Vi lägger ned mycket resurser och tar många initiativ här. Det innebär också att vi har ganska stora åtaganden. Det är ungefär 30 000 barn som har öppenvårdsinsatser och ungefär 15 000 barn som har farit så illa att de måste omhändertas, och ingenting tyder på att det här behovet minskar – tvärtom.

Vad vi däremot har haft ett bekymmer med är att vi har varit dåliga på att utvärdera kvaliteten i insatserna. Det var precis därför som den förra regeringen tog initiativ till den stora översyn av den sociala barn- och ungdomsvården som en parlamentarisk kommitté fick uppdraget att göra. Vi hade haft socialtjänstlagen i 20 år, och vi hade inte systematiskt gått igenom vad insatserna egentligen betydde för barnen. Därför förordnade den förra regeringen på mitt initiativ en sådan parlamentarisk kommitté. Den kom med en lång rad förslag i sitt slutbetänkande som heter *Källan till en chans*. Det var allt från hur man skulle bli bättre på förebyggande åtgärder till hur man skulle förstärka tillsynen.

Och det här sista, att förstärka tillsynen, det vill säga att se till att kvaliteten i insatserna var viktig och bra, genomförde vi i en särskild satsning. Vi satte av 130 miljoner kronor 2006 och 2007. Detta var Maria Larsson i sin roll som oppositionspolitiker också angelägen om att lyfta fram. Vi hade en debatt i Visby i somras där hon till och med försökte övertrumfa allt som den socialdemokratiska regeringen då sade att vi skulle göra och som vi hade gjort.

Det första hon gör när hon kliver in på Socialdepartementet är att hon skär ned på den tillsynsinsatsen. 65 miljoner kronor försvinner 2007, och ytterligare 65 miljoner försvinner 2008.

Jag har två frågor till Maria Larsson.

Den ena är: Varför var det så viktigt att skära ned på tillsynen av den sociala barn- och ungdomsvården?

Den andra är: När kommer handlingsplanen?

Anf. 36 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Herr talman! Man ska vara noga med sanningen, både i opposition och i majoritet. Det finns många frågor som skulle kunna ställas utifrån den situation som råder. Morgan Johansson var socialtjänstminister 2002–2006, och jag har fått överta en hel del saker. Jag har bland annat fått överta en väldigt nedrustad missbrukarvård. Men jag har också fått överta en utredning som den nuvarande regeringen faktiskt fattade beslut om. Den handlar om en registerkontroll av HVB. Ett förarbete var naturligtvis gjort, men det var vi som lade fram förslaget. Till detta kommer en mängd andra förslag som vi har lagt fram. De innebär också satsningar. Efter bara några månader har vi faktiskt visat att vi ser allvarligt på frågan om barn och ungdomar som far illa i Sverige i dag.

Det handlar till exempel om den stora psykiatrisatsning som vi har gjort. Det handlar om att vi bygger ut stödet för personliga ombud. Det handlar om att vi har lagt fram en hemlöshetsstrategi där regeringen inte kom till skott med någonting annat än ett par utredningar under tolv års regeringsinnehav. Vi ser till dem som är utsatta i samhället. Det här indikerar tydligt att det är den inriktning som den här regeringens arbete har. Vi försöker arbeta så fort det bara är möjligt. Därför kom propositionen om HVB och registerkontroll så pass snabbt.

Det kan man däremot inte säga om Morgan Johanssons arbete. Nu står Morgan Johansson här i talarstolen och tycker att det är viktigt att förstärka tillsynen. Ja, det tycker vi också. Det är därför vi låter uppdraget ligga kvar. Dessa 131 miljoner handlar inte alltid om den sociala barn- och ungdomsvården. Eller hur? Det var ju en bredare arbetsmarknadspolitisk satsning som handlade om ett stort traineeprogram på länsstyrelserna vilket skulle underlätta generationsskiftet. Det som handlade om den sociala barn- och ungdomsvårdens tillsyn ligger kvar oförändrat.

Detta var en tillfällig satsning som den förra regeringen gjorde. Det vi har sett som angeläget i väntan på Tillsynsutredningen är att lägga extra resurser också de kommande åren. Därför tillför vi 10 miljoner kronor extra de två kommande åren, just för att veta att vi har en tillfredsställande tillsyn över den sociala barn- och ungdomsvården.

Det som gör mig bekymrad är att saker hänt så långsamt och i så liten utsträckning. Här står Morgan Johansson i talarstolen och tycker att statistiken och kunskapen om barn som far illa har varit otillräcklig. Ja, men varför gjordes då ingenting? Socialstyrelsen sade 2002, samma år som Morgan Johansson tillträdde som socialtjänstminister, att kunskaperna om den sociala barn- och ungdomsvården behövde öka och att basfakta saknades på nationell nivå. Morgan Johansson satt i fyra år men hann inte få fram något förslag som kunde stärka detta. En utredning tillsattes – men det kom inget förslag, ingen proposition, ingen förändring för de barn som far illa.

Det är viktigt att tala om det man gör. Men det är också viktigt att faktiskt kunna erkänna det man inte har gjort, de många tillfällen som man försuttit och försummat.

För oss är en väl fungerande tillsyn en prioriterad fråga. Det är därför vi låter uppdraget ligga kvar oförändrat. Det är därför det fortsatt ligger 65 miljoner i budgeten. Det är därför vi också tillför extra resurser de kommande åren.

Min fråga till Morgan Johansson, när jag tittar på Socialdemokraternas budgetförslag, är hur man har tänkt sig fortsättningen efter 2007.

Anf. 37 MORGAN JOHANSSON (s):

Herr talman! Maria Larsson har varit i opposition nästan hela livet, så jag förstår att det är svårt för henne att anpassa sig till en situation där hon måste ta ansvar för sina egna beslut. Att skära ned på tillsynen totalt sett i länsstyrelserna är inte mitt beslut. Mitt beslut var att ta fram pengar för att kunna förstärka tillsynen – 130 miljoner kronor. Det första Maria Larsson gör när hon kliver in genom Socialdepartementets dörrar är att skära ned detta. Ta ansvar för det! Du är i regeringsställning nu, Maria Larsson, inte i opposition. Ta ansvar för dina beslut!

Jag tror att det var så enkelt att Maria Larsson förlorade sin första budgetförhandling. Här anslår vi 10 miljoner ytterligare till tillsynen, säger hon. Man skulle gärna ha velat följa den förhandling som hon måste ha haft med sin finansminister. Maria Larsson kliver in till Anders Borg på Finansdepartementet och säger: Hej, jag vill ha mer pengar till den sociala barn- och ungdomsvården, för det har jag lovat överallt där jag har varit. Inte minst gjorde hon det på det Rädda Barnen-seminarium i Visby som vi var på tillsammans i somras. Och så säger Anders Borg: Nej, det blir inga pengar till den sociala barn- och ungdomsvården. Men du, vi kan göra så här: Vi skär ned 130 miljoner kronor på länsstyrelserna, och sedan lägger vi tillbaka 10 miljoner kronor och kallar det för satsning. Okej, så gör vi, säger Maria Larsson, och så kommer hon ut. Inte nog med att hon då inte har fått ut ett enda öre till den sociala barn- och ungdomsvården; hon har dessutom blivit avplockad 120 miljoner kronor. Och så försöker hon få det att framstå som en framgång.

Det här märks i verksamheten, Maria Larsson. Jag ringde runt till några landshövdingar under förra veckan. Så gott som samtliga länsstyrelser gör sig nu av med personal, antingen via avtalspensioner eller via rena uppsägningar.

När vi hade tagit fram dessa 130 miljoner såg vi till att genomföra nyrekryteringar. Det var ett hundratal personer som skulle nyrekryteras. Nu, när Maria Larsson har ansvar för tillsynen, säger man i stället upp folk. Nu minskar man personalen på länsstyrelserna.

Varför var det viktigt att stärka tillsynen? Jo, därför att barnen själva sade att det var viktigt. Alla som till exempel Rädda Barnen intervjuade som hade varit placerade på olika ställen sade: Kontrollera mer! Vi har alla varit på ställen där saker och ting inte fungerade riktigt som de skulle. Det kunde vara hem för vård och boende, institutionsboende eller familjehem. Kontrollera mer! Precis så sade de.

Bara 4 procent av länsstyrelsernas totala budget gick till social tillsyn. Det var bakgrunden till hela vår satsning, den som nu Maria Larsson skär ned. Vi anslog drygt 130 miljoner kronor 2006 och 2007. Ni drar ned

detta med 65 miljoner kronor 2007, och resten av pengarna ska ni ta 2008. Men uppdraget för länsstyrelserna ligger ju kvar, säger då Maria Larsson. Ja, uppdraget ligger kvar, men pengarna drar ni tillbaka.

Svara på frågorna: Varför var det så viktigt för dig att få skära ned på länsstyrelsernas resurser? Och när kommer den handlingsplan som skisseras i det här betänkandet? När kommer handlingsplanen, Maria Larsson, som du i din oppositionsroll var så angelägen om att den skulle komma? Nu är det dags att leverera.

Anf. 38 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Herr talman! Vi har hört Morgan Johansson berätta sagor här. Låt mig ta en annan saga. Det kanske är som Nalle Puh sade när han talade med någon som inte alls hörde eller lyssnade på vad han sade: Det kan bero på att han har lite ludd i öronen. Kanske är det så med Morgan Johansson också eftersom han inte förstår det jag säger.

Uppdraget ligger kvar på länsstyrelserna. De 131 miljoner som tillsattes var också en större arbetsmarknadspolitisk satsning som gjordes inför valet. Det handlade naturligtvis för sittande regering om att dölja så mycket av arbetslösheten som möjligt, att få så många som möjligt att inte skylta i tabellerna. Det var en större arbetsmarknadspolitisk satsning, men den varade bara i två år.

Vi har låtit den del som handlade om den sociala barn- och ungdomsvården ligga kvar intakt. Jag säger det igen; jag kan säga det upprepade gånger. Den delen är intakt. Det uppdraget ligger kvar. Tillsynen av den sociala barn- och ungdomsvården ska ske i precis samma utsträckning som tidigare. Det är alltså ingen nedrustning. Morgan Johansson läser alldeles fel i tabellerna om han påstår detta. Uppdraget ligger kvar, och det är precis det som bland annat de 65 miljoner kronorna ska användas till.

Visst kan det vara så att man skär ned på personalen, men inte på det här området. Det är väldigt tydligt i instruktionen. Har inte länsstyrelserna uppfattat det är det dags att gå och läsa budgeten. Jag tror att Morgan Johansson kanske inte ställde frågan om det var personal som sysslade just med den sociala barn- och ungdomsvården som lämnade länsstyrelserna. Det sades nämligen ingenting om detta i Morgan Johanssons kommentar.

Här står nu Morgan Johansson och säger: När kommer handlingsplanen? När kommer handlingsplanen? Jag tycker att jag har levererat en hel del redan, Morgan Johansson, efter fyra månader. Men det Morgan Johansson inte levererade under sina fyra år, trots upprepade uppmaningar från diverse instanser, ska vi nu försöka göra bättre.

Riksdagens revisorer påpekade redan 2001 att det saknades ett statligt engagemang för att utveckla familjehemsvården. Morgan Johansson kom inte till skott. Riksrevisionsverket sade 2001 att tillsynen av HVB behövde förstärkas. Morgan Johansson kom inte till skott. Socialstyrelsen påpekade att kunskaperna behövde öka. Morgan Johansson kom inte till skott. Fyra år hade Morgan Johansson på sig, och så lite åstadkom han! Då går det an att stå här, med ett sådant snigelbagage, och säga att nu måste man leverera.

Ja, Morgan Johansson, det här är en angelägen fråga för mig. Jag kommer att leverera så fort det bara är möjligt. Men Morgan Johansson

ska inte stå här och slå sig för bröstet och tycka att det går långsamt. Jag skulle vilja säga att vi har jobbat på väldigt mycket. Jag säger också att den utredning som är gjord, *Källan till en chans*, ska användas och användas väl. Om detta ska vi återkomma i propositionsform till riksdagen, självklart.

Men var lite försiktig med orden och tala inte så mycket om långsamhet! Med det Morgan Johansson har med sig i bagaget skulle jag vara ganska försiktig med den typen av ord.

Anf. 39 MORGAN JOHANSSON (s):

Herr talman! Nu är Maria Larsson tillbaka i sin oppositionsroll. Jag har förståelse för att saker och ting kan gå långsamt, men det behöver inte gå bakåt. Det första Maria Larsson gör när hon kliver in på Socialdepartementet är att skära ned på resurserna till länsstyrelserna. Det är tillsynen.

Men när vi två före valet debatterade frågan i Visby försökte hon övertrumfa allt vad Socialdemokraterna sade. Då skulle tillsynen förstärkas, då skulle man satsa de här pengarna och då skulle man dessutom se till att leverera *Källan till en chans*.

Vi gick till val på ett förslag om att genomföra handlingsplanen, och vi hade gjort det om vi hade vunnit valet. Men Maria Larsson gick också till val på detta. Hon gick till och med till val på överbudsretorik. Men när man nu läser och försöker hitta förslagen ser man att de inte finns. Jag tror att det är så enkelt som att pengarna är slut. Pengarna saknas, för de har gått till annat.

Det blir tydligt när man ser den nya regeringens prioriteringar att det här inte är någon koalitionsregering. Det är en moderatregering. Det är Moderaternas prioriteringar som fått slå igenom. Det är Moderaternas skattesänkningar som har varit viktigast. Det är de som ska levereras under de första åren.

Ni kom till ett dukat bord: stora överskott i statsfinanserna, snabbt fallande arbetslöshet, snabbt fallande kostnader också för sjukskrivningarna. Men det är bara Moderaterna som fått sitta vid bordet och äta upp nästan allt som finns. De är väl nästan inne på desserten, medan ni andra fortfarande kravlar omkring under bordet och letar efter era bestick. Och så säger Moderaterna: Vänta bara några år så ska de sociala reformerna komma.

Jag tror att de har lurat skjortan av er. Jag tror inte att det kommer att finnas några pengar till sociala reformer framöver. Hittills har Maria Larsson inte levererat någonting när det gäller den sociala barn- och ungdomsvården. Hittills har hon bara levererat nedskärningar av tillsynen av den sociala barn- och ungdomsvården och det borde hon ta ansvar för.

Anf. 40 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Herr talman! Otåligheten har ju växt hos Morgan Johansson. Den otåligheten visade han inte i form av prestation under sin statsrådstitid. Vi har möjligtvis bäge lite problem med våra roller därvidlag. Jag är bekymrad över, och det har jag också sett i den tidigare regeringens politik, att man har en sådan hattig syn på vikten av tillsyn.

Återigen: Vi står fast vid uppdraget. Uppdraget ska löpa intakt. Jag fick som sagt var ingen utläggning som kunde verifiera att det faktiskt

inte är så att just den delen ska fortsätta på länsstyrelsen. Så jag förstår att den är i trygga händer hos länsstyrelsen, även om Morgan Johansson försöker göra politisk retorik av det här.

Men det som bekymrar mig är att Socialdemokraterna inte i oppositionsställning heller är beredda att ta ansvar för det här. Nu lägger man visserligen pengar i innevarande års budget, men för 2008 står det noll kronor. Sedan säger man att man ska lägga 40 miljoner kronor under 2009. Det är väl inget ansvarsfullt sätt att behandla den här frågan på, att ha den typen av hattighet i sin budgetläggning. Jag tror att det är Morgan Johansson som blir svaret skyldig.

För mig är det här en angelägen fråga. Det är viktigt med tidiga insatser. Det är viktigt att kunna ha ett föräldrastöd. Där tycker jag att den tidigare regeringen inte heller har gett tillräckligt många verktyg för föräldrar och familjer att tidigt kunna få hjälp, stöd och råd in i familjesituationen. Tillsynen är viktig. Dokumentationen av att låta barnen komma till tals som ett av de viktiga perspektiven i utredningen *Källan till en chans* är mycket viktig, liksom naturligtvis en bättre samordning med skolan och en god hantering av anmälningar som kommer in.

Sammantaget är det här en utredning som innehåller många bra förslag. Därför kommer vi att arbeta vidare med dem. Det var ju den andra delen av Morgan Johanssons fråga. Och med den vill jag vara tydlig och säga att här är många viktiga förslag och vi avser att komma tillbaka till riksdagen med en proposition i frågan.

Överläggningen var härmed avslutad.

19 § Svar på interpellation 2006/07:253 om ensamkommande barn

Anf. 41 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Göte Wahlström har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att såväl möta ankomstkommunernas behovssituation som nödvändigheten av att finna ytterligare kommuner som står beredda och villiga att ta emot ensamkommande barn.

Göte Wahlströms fråga hänför sig till reformen den 1 juli 2006 som innebar att ansvaret för boende och omvårdnad fördes över från Migrationsverket till kommunerna gällande ensamkommande asylsökande barn.

Antalet ensamkommande barn är i dag väsentligt större än vad som beräknades inför lagändringens ikraftträdande för ett drygt halvår sedan. Under 2006 kom det 820 barn, vilket innebar en dubblering jämfört med de två tidigare åren.

Såväl Migrationsverket som Sveriges Kommuner och Landsting har på olika sätt varit i kontakt med samtliga landets kommuner för att få dem att ta sin del av det samlade ansvar som vilar på kommunerna när det gäller ensamkommande barn. Migrationsverket har dock inte kunnat teckna överenskommelser med kommunerna i tillräcklig utsträckning. En av förklaringarna är att den stora ökningen av antalet asylsökande barn inleddes samtidigt som de nya bestämmelserna trädde i kraft.

Ett alternativ till frivilliga överenskommelser hade varit att lagstiftningsvägen tvinga kommunerna att ta emot barnen, vilket kanske hade gjort det lättare att tillhandahålla platser men knappast varit till gagn för bar-

nens bästa. Vi vill ha kommuner som har både förmågan och viljan att ta emot dessa barn.

Regeringen är medveten om de omställningssvårigheter som den kraftiga ökningen av antalet asylsökande medfört. Kommunernas förberedelsestid var därutöver relativt kort.

Situationen är, precis som Göte Wahlström säger, ansträngd i de så kallade ankomstkommunerna. Flera kommuner behöver därför teckna överenskommelser med Migrationsverket. De mer permanenta platserna måste bli flera. Regeringen har i detta syfte haft en dialog med Sveriges Kommuner och Landsting.

Migrationsverket och Integrationsverket har inlett en fördjupad samverkan för att få till stånd en mer enhetlig och samlad information om vad som gäller beträffande boende och ersättningar. Här står barnens bästa i centrum samtidigt som kommunerna ges bättre planeringsförutsättningar. Regeringen följer fortlöpande upp och utvärderar den statliga ersättningen till kommunerna.

Sammantaget vill jag säga att jag har goda förhoppningar om att flera kommuner tecknar överenskommelser och tar sig an de ensamkommande barnen.

Anf. 42 GÖTE WAHLSTRÖM (s):

Herr talman! Tack Tobias Billström för svaret! Men jag är långt ifrån nöjd med svaret. Jag har vid tre tillfällen, under senhösten och nu under våren, ställt frågan kring de ensamkommande barnen till statsrådet, och svaren har i stort sett varit desamma. Regeringen följer nogsamt utvecklingen. Regeringen tittar på situationen, vill bereda situationen, har förhoppningar om att det ska lösa sig.

Men det jag är bekymrad över är att vi ser att inströmningen har varit av sådan kraft att flera kommuner som nu är mottagningskommuner har väldigt stora problem med att ta sig an situationen. Tittar vi på utvecklingen vad gäller kommuner som har tecknat avtal med Migrationsverket ser vi att de bara är ett tjugotal. De kan knappast ta hand om de barn som nu sitter i mottagningskommunerna och skapar den här situationen.

Det gör att jag naturligtvis ställer frågan till ministern: Vilka åtgärder har man för avsikt att vidta för att påskynda upplösningen av den här situationen? Det kan knappast vara tillfredsställande för barnen att befinna sig i den miljö där de just i dag vistas, i upptagningskommunerna, även om jag vet att mottagningskommunerna gör ett fantastiskt arbete för att möta de krav som man rätteligen kan ställa.

Vid ett besök i en av dessa kommuner för några månader sedan fick jag beskedet att man vid det tillfället hade 39 barn inskrivna i sin verksamhet. Man ansåg situationen vara väldigt bekymmersam vad gällde barnens hela omsorgssituation, även frågor som gällde de formella delar som ska finnas, godmansförhållandet och annat. I dag kan jag se att samma kommun har ca 50 barn inskrivna i sitt system. Det gör naturligtvis att jag är bekymrad.

Nu säger statsrådet att man har haft överläggningar med Sveriges Kommuner och Landsting. Då är naturligtvis frågeställningen: Vad har Sveriges Kommuner och Landsting signalerat för krav, för möjligheter, för ställningstaganden för att man ska kunna hitta en lösning i sina kommuner?

Jag vet också att Migrationsverket, som har fått i uppdrag att ytterligare titta på frågeställningen tillsammans med Integrationsverket, har signalerat ett antal förslag och åtgärder till departementet för att komma till rätta med situationen och lättare möta kommunerna.

Vi har ett gemensamt ansvar för och synsätt att värnandet av barnen är så viktigt. Vi bör tillsammans hitta en gemensam lösning för att klara ut den allvarliga situation vi befinner oss i.

Vi har naturligtvis ett ansvar från riksdagens och från regeringens sida. Vi har signalerat om starka åtgärder på området. Vi har fattat beslut om överförandet av ansvaret på kommunerna. Vi har också signalerat vår grundsyn på förhållningssättet i frågan. Det är då viktigt att riksdagen, men också regeringen, lever upp till det ansvarstagande detta innebär. Det är otroligt viktigt att vi hittar en samförståndslösning mellan Sveriges kommuner och riksdagen som beslutsfattare så att barnen kan känna trygghet, stabilitet och styrka i den situation de befinner sig i. Det är en trovärdighetsfråga för det centrala systemet, riksdagen, gentemot kommunerna. För kommunernas del är det viktigt att barnen känner trygghet i sin fortsatta utveckling.

Anf. 43 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Först och främst vill jag tacka för interpellationen från Göte Wahlström. Det ger mig ett bra tillfälle att förklara regeringens strategier på området. Det ska vi vara tacksamma för.

Det är viktigt att först och främst konstatera vad som är syftet med den reform som Göte Wahlström hänvisar till och som riksdagen fattade beslut om förra året. Syftet var att stärka skyddet för barnen. Det faller tillbaka på samma diskussion som Göte Wahlström nu vill föra om Sveriges Kommuner och Landsting. Alla är överens om att kommunerna på grund av sitt ansvar för den sociala barn- och ungdomsvården har den rätta kompetensen för att ta hand om barnen i enlighet med socialtjänstlagen. Det innebär också att vi följer upp den stora tanken bakom reformen, nämligen att renodla Migrationsverkets roll. Verkets uppgift är att utreda och pröva barnens asylskäl. Kommunernas uppgift är att erbjuda barnen omsorg, boende och möjlighet till skolgång. Det är viktigt att rågången upprätthålls.

Antalet asylsökande ensamkommande barn, främst från Irak, fortsätter att ligga på en mycket hög nivå. Tillräckligt många kommuner är inte villiga att teckna överenskommelser med Migrationsverket om boende. Detta leder till att många barn under en längre tid än vad som är tänkt blir kvar i ankomstkommunerna. Det var aldrig tanken. Ett problem i sammanhanget är att kommuner som inte har tecknat överenskommelser påtalar problem när det gäller att ta ansvar för barnen såväl före som efter uppehållstillstånd.

Det finns ett antal olika instrument som man måste ta i beaktande. Det viktigaste i dagsläget är att skapa förutsättningar för flera permanenta platser. Flera kommuner kommer då också att teckna överenskommelser med Migrationsverket, vilket minskar trycket på ankomstkommunerna. Syftet är att successivt slussa barnen ut till andra kommuner än de så kallade ankomstkommunerna.

Detta i sin tur handlar om lite olika förutsättningar, men det viktigaste är att skapa förutsättningar för flera permanenta platser. Det innebär bland annat att flera kommuner måste ta sitt ansvar än vad som är fallet i dag. Regeringen har självfallet ett stort ansvar i denna fråga. Göte Wahlström nämnde riksdagens roll, och den är naturligtvis central. Det är helt klart så. Men det är regeringen som verkställande makt i riket som har ansvaret att se till att innebörden av reformen som riksdagen har fattat beslut om också följs upp.

Jag faller tillbaka på det jag sade tidigare. Det pågår just nu ett intensivt arbete. Som jag sade inledningsvis i mitt interpellationssvar har samtliga landets kommuner kontaktats av Migrationsverket, och dialogen ligger på en högintensiv nivå. Det är regeringens förhoppning att vi successivt ska skaffa fram flera platser. Därmed kommer problemet successivt att lösas.

Anf. 44 GÖTE WAHLSTRÖM (s):

Herr talman! Jag förstår att regeringens ambition är att successivt finna en lösning. Men i min interpellation har jag lyft fram den akuta situation vi nu befinner oss i. I fyra av landets kommuner befinner sig ca 270 ensamkommande barn. De sitter fast där på grund av att samtliga rikets kommuner inte solidariskt tar sitt ansvar.

Det är för tillfället drygt 20 kommuner som har tecknat avtal eller en överenskommelse i någon form med Migrationsverket om att ta emot barn. Jag konstaterar, inte minst när det gäller min hemkommun, att startsträckan för att ta emot ensamkommande barn i organiserad form är lång. Det innebär att det beslut som kommunen fattar och det ställningstagande som kommunen intar i dagsläget kanske kan vara genomfört och i arbete inom några månader. Situationen är akut inte minst i de ankomstkommuner där det finns många barn. De får där inte den stimulans de behöver för att de ska utvecklas på ett tillfredsställande sätt, och därmed kan vi inte leva upp till våra ambitioner.

Migrationsverket säger självt i sin skrivelse till kommunerna att om det blir en fördelning så att samtliga Sveriges kommuner tar emot två tre barn skulle situationen lösas. Men nu kan vi konstatera att ca 60 kommuner har svarat att de inte är beredda att ta emot ensamkommande barn. Det innebär naturligtvis ett större tryck på övriga kommuner. Då kan vi se att för tillfället finns det endast 20 kommuner som har tecknat avtal.

Det är då jag frågar om vilka åtgärder regeringen är beredd att vidta. Jag vet att det har funnits signaler från Sveriges Kommuner och Lands-ting i de överläggningar som har genomförts. Det har funnits signaler från Migrationsverket om åtgärder i stället för lagstiftning, det vill säga stimulansåtgärder. Det kan handla om ekonomiska stimulansåtgärder men också om att vi gemensamt måste ge signaler om det solidariska ansvar samtliga kommuner i vårt land måste ta.

Jag efterlyser fortfarande vilka önskemål Sveriges Kommuner och Landsting har framställt för att kunna ge signaler om ett mer offensivt förhållningssätt mot kommunerna. Hur tänker statsrådet ta upp de signaler till åtgärder som Migrationsverket har givit departementet, både i det korta perspektivet men också i det långa perspektivet? Det korta perspektivet handlar om att lösa situationen för de barn som nu sitter i ankomst-kommunerna. I det långa perspektivet handlar det om att så många människor utan vårdnadshavare far runt i världen, varav många hamnar i Sverige. De befinner sig i en situation där de längtar efter trygghet och där vi på olika sätt kanske kan skapa den trygga situationen med hjälp av en mer offensiv och solidarisk hållning från kommunernas sida. Det kan vara fråga om ett mer markerat ställningstagande från statsrådets sida till våra kommuner i det hänseendet.

Anf. 45 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Göte Wahlström ställer frågan om hur regeringen agerar för att fånga upp olika signaler. Det är viktigt att komma ihåg att regeringen självfallet har ett stort ansvar i frågan, inte minst när det gäller att noga följa upp och utvärdera denna viktiga reform – som beslutades i bred enighet i denna riksdag. Barnets bästa var den viktigaste utgångspunkten för reformen, och så är det också när den successivt följs upp.

Problemet är att tidpunkten för reformens ikraftträdande innebar att kommunernas tid för planering blev relativt kort. Det är viktigt att slå fast det här, inte bara i debatten i kammaren utan närhelst det blir tillfälle till det. Man ska spela med öppna kort i det här sammanhanget. Detta kan ha haft en inverkan på antalet överenskomna platser.

Apropå vad Göte Wahlström säger om den akuta situationen har denna fråga samtidigt varit aktuell sedan 2002, det vill säga en hel mandatperiod när den förra regeringen innehade regeringsmakten. Kravet på ett skyndsamt genomförande fanns därför också med i bilden redan då. Det var en riksdag som i bred enighet stod bakom beslutet, och det är viktigt att inte glömma bort det i debatten. Den nuvarande majoriteten och den nuvarande oppositionen har ett gemensamt ansvar för det beslut som fattades just därför att enigheten var så bred.

Detta faller tillbaka på den fråga som Göte Wahlström har ställt om vad som kan göras ersättningsmässigt och på annat sätt. Statens ersättningar till kommunerna följs kontinuerligt upp och utvärderas av regeringen. Det gäller såväl ersättningsnivåer som systemet i sig. En ambition jag har som statsråd är att skapa ett mer enhetligt system för boende och ersättningar såväl under asyltiden som efter ett eventuellt uppehållstillstånd. En viktig del i detta utgörs av den fördjupade samverkan som nu sker mellan Migrationsverket och Integrationsverket, som också delar detta ansvar kring informationen om boende och ersättningar med landets kommuner.

Merparten av kommunerna har, som jag nämnde i mitt förra inlägg, fått förfrågningar om och information kring mottagandet av ensamkommande barn från såväl Migrationsverket som Sveriges Kommuner och Landsting. Dessa parter och Integrationsverket gör nu gemensam sak i frågan och kommer, om jag har förstått saken rätt, att på ett mer tydligt sätt att beskriva kommunernas ansvar och vilka ersättningar som gäller i hela kedjan från asylansökan till uppehållstillstånd alternativt avslag på

en sådan ansökan. Detta kommer också att ske via olika typer av medier men också via direkta samtal, via informationsträffar, via nätverk. Det finns alltså en hel flora av åtgärder och instrument. Och det tror jag är ett bra svar på just den fråga som Göte Wahlström ställde.

Sedan är det inte min uppgift som statsråd i regeringen att gå in och styra exakt hur Migrationsverket ska bedriva den här verksamheten. Men jag tror att jag genom det här axplocket har kunnat visa Göte Wahlström att regeringen inte står handfallen inför den här situationen. Tvärtom uppmärksammar vi den dagligen därför att vi, liksom alla andra parter, tror jag, som är med i den här diskussionen, är medvetna om att det viktigaste är barnets bästa. Och det måste vi sätta i centrum i den här diskussionen.

(forts.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 16.00 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 18.00.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 18.00.

19 § (forts.) Svar på interpellation 2006/07:253 om ensamkommande barn

Då Göte Wahlström, som framställt interpellationen, anmält att han var förhindrad att närvara vid den fortsatta debatten, förklarade andre vice talmannen överläggningen avslutad.

20 § Svar på interpellation 2006/07:260 om anhöriginvandring för redan boende i Sverige

Anf. 46 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru talman! Bodil Ceballos har frågat mig om jag avser att förändra regelverket i syfte att dels efterleva förarbetena som påkallar att anhöriga ska få söka uppehållstillstånd i Sverige i stället för att tvingas tillbaka till hemlandet, dels klargöra att bevisbördan att det föreligger skenäktenskap ska åligga Migrationsverket.

Frågan har uppkommit genom ett enskilt fall. Eftersom jag är förhindrad att kommentera enskilda ärenden kommer mitt svar att begränsa sig till vad som generellt sett gäller i situationer av det här slaget.

Enligt huvudregeln ska en utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. Regering och riksdag har vid flera tillfällen fastslagit att kravet på att ha utverkat uppehållstillstånd före inresan är ett viktigt led i upprätthåll-

landet av det vi brukar kalla den reglerade invandringen. Av utlänningslagen framgår dock att det är möjligt att göra undantag från nämnda regel bland annat om utlänningen har behov av skydd här eller har stark anknytning till någon som bor i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningen återvänder till hemlandet för att lämna in sin ansökan där. Som exempel kan nämnas att det inte finns någon svensk utlandsrepresentation i det land dit sökanden ska återvända och att det medför stora praktiska svårigheter och betydande kostnader att resa till ett till hemlandet närbeläget land. En individuell bedömning måste alltid göras i varje enskilt fall.

När det gäller bevisbördan att det föreligger skenäktenskap vill jag framhålla följande. Genom lagändringar den 30 april 2006 till följd av genomförandet av EG-direktivet om familjeåterförening infördes en rätt till familjeåterförening för make, sambo och underåriga barn. Vissa undantag finns dock alltjämt från rätten till uppehållstillstånd. En ansökan om uppehållstillstånd kan till exempel avslås om det är fråga om ett skenäktenskap. Det framgår tydligt av förarbetena till lagstiftningen att bevisbördan ligger på staten i dessa fall.

Anf. 47 BODIL CEBALLOS (mp):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka för svaret, men samtidigt också tala om att svaret egentligen inte säger någonting som jag inte redan visste sedan tidigare. Jag vill också berätta att jag aldrig i mina interpellationer eller frågor utgår bara ifrån enskilda fall. Däremot brukar jag välja något typiskt fall för att ha som bakgrund. Den här interpellationen handlar om väldigt många fall. Att jag har valt att ta upp just en viss familj beror på att alla de fyra olika skälen för att kunna söka uppehållstillstånd i Sverige finns med.

Kvinnan har behov av skydd. Hon har nära anknytning i Sverige, inte bara sin man utan också barn och barnbarn. Det kan inte skäligen krävas att hon ska åka tillbaka till ett land där det inte ens finns en ambassad, och det är också förenat med höga kostnader för den här familjen. Resultatet blir att familjen tvingas leva gömd därför att hon inte kan åka tillbaka, även om hon har rätt att komma hit.

I sådana fall skulle vi i Sverige kunna ge den här kvinnan uppehållstillstånd från Sverige utan att hon skulle behöva åka hem, och det är det som jag tycker att vi måste klargöra på ett eller annat vis. Förarbetena är tydliga, men man lever inte efter förarbetena. Det är tolkningen av lagen via förarbetena som Migrationsverket faktiskt inte håller sig till.

Samma sak gäller bevisbördan för om det är fråga om skenäktenskap. Är det ett skenäktenskap så finns det ingen grund för att man ska få uppehållstillstånd – det säger jag ingenting om. Men bevisbördan kan inte läggas på den enskilda, som man har gjort under alla dessa år. Även om det nu har blivit en ändring så lever den här familjen under samma premisser som tidigare. Man hänvisas till att åka hem eller till och med att åka till Norge. Men att man åker till Norge och söker från ett annat land innebär ju inte att man får sitt uppehållstillstånd direkt, utan då får den här kvinnan förmodligen också stanna i Norge tills uppehållstillståndet är klart.

Enligt min erfarenhet från andra fall, då kvinnor eller män har varit tvungna att åka hem till sina hemländer, kan uppehållstillståndet dröja

väldigt länge. Typfallet är att det dröjer länge. Vad ska då den här kvinnan, som inte vågar åka till sitt hemland, göra i Norge under så lång tid?

Det jag är ute efter är att man på något vis förtydligar. Jag säger inte att det måste ske genom ny lagstiftning, men det kan ske genom regleringsbrev, förordning eller på något annat sätt som ministern kan komma på, så att Migrationsverket faktiskt efterlever det som står i förarbetena i stället för att lämna familjen i det här fallet eller familjerna i den här tråkiga situationen.

Anf. 48 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru talman! Jag tror att det är viktigt att vi i den här debatten reder ut lite fakta. Det underlättar alltid när man ska diskutera. Jag nämnde tidigare i mitt huvudanföreläggande att lagändringarna av den 30 april 2006 till följd av genomförandet av EG-direktivet om familjeåterförening innebar att det infördes en rätt i svensk lagstiftning till familjeåterförening för make, sambo och underåriga barn. Därmed slopades den då befintliga seriositetsprövningen och prövningen av om särskilda fall talar mot att tillstånd ges för makar och sambor. När det gäller personer som avser att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande ska dock en prövning av seriositeten och särskilda skäl även fortsättningsvis göras.

Samtidigt som den särskilda seriositetsprövningen och prövningen av om särskilda skäl föreligger togs bort för makar och sambor infördes en möjlighet att avslå en ansökan i ett antal olika fall. Det kan vara om oriktiga uppgifter har lämnats, det kan vara skenförhållanden, det kan vara månggifte, särlevnad, att någon av makarna eller samborna är under 18 år eller att den sökande utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Detta för oss då till den fråga som Bodil Ceballos lyfter om konstruktionen för förarbetena. Vid bedömningen av vad som enligt den uppräknade som jag gjorde till exempel utgör ett skenäktenskap är syftet att pröva om det föreligger ett civilrättsligt giltigt äktenskap men att detta ingått i ett annat syfte än att makarna ska leva tillsammans som gifta. Det är fråga om situationer där äktenskapet ingåtts uteslutande för att den ena parten ska få uppehållstillstånd i Sverige.

Om vi inte skulle upprätthålla den här principen så skulle vi inte heller stå för den reglerade invandring som Sveriges riksdag har beslutat om och som det är regeringens plikt och en plikt för de myndigheter som lyder under regeringen att se till fungerar. Det kan ju vara fråga om en utländsk medborgare som på det här sättet faktiskt praktiskt försöker kringgå bestämmelserna i utlänningslagen för att få ett uppehållstillstånd i Sverige, och det har en koppling till det Bodil Ceballos själv lyfte fram om skälen till att man väljer att avslå en ansökan.

När Migrationsverket misstänker att det kan vara fråga om ett skenäktenskap står det klart och tydligt att en fördjupad utredning bör göras för att klarlägga om det rör sig om ett sådant äktenskap eller ej. I de fallen ligger bevisbördan på staten. Utredningen ska på samma sätt som vid seriositetsprövningen omfatta förhållandets uppkomst och parternas kännedom om varandra, och det är slutligen vad som framkommer i EG-domstolens praxis som avgör vad som är ett skenäktenskap.

Allt detta sammantaget gör att den ordning som vi har i dag är god. Den är genomtänkt. Den är väl genomarbetad och beslutad av Sveriges riksdag. Det är min tro att det vi möjligen saknar för att fullkomna den är praxisavgöranden i svensk domstol innan vi kommer till EG-domstolen. Det är möjligen den enda komponenten. Men om detta kommer jag att komma till i nästa replik, för det tar en något längre utläggning.

Anf. 49 BODIL CEBALLOS (mp):

Fru talman! Det låter bra. Jag har träffat ett antal personer som hamnat i situationen att de skickats hem trots att vi har en ny lag. Därför menar jag att om svenska myndigheter prövar varje förhållande seriöst på det sätt som Tobias Billström här beskriver och faktiskt säger att de inte tror att det är fråga om ett äkta äktenskap, att de tror att det är ett skenäktenskap på grund av det och det, då har den enskilde möjlighet att svara myndigheterna i stället för att göra som tidigare, nämligen att hänvisa dessa personer att åka hem. Så sker fortfarande. Människor hänvisas att åka hem eller till ett annat land.

Om jag förstår statsrådet rätt borde det gå till så att man lämnar in en ansökan här i Sverige, och vid ett eventuellt nej kan man gå till domstol här; domstolen borde egentligen kunna be om ett förhandsbesked från EG-domstolen. Det är alltså den ordningen som borde gälla och inte att man skickas hem, vilket ju sker i dag. Man skickas hem, och nu har vi också det nya påhittet att man ska åka till Norge. Att man nu även tar upp det är något nytt för mig. Tidigare gällde alltid att man skulle åka hem.

Det som gällt i många år i Sverige är att man skickat hem folk just för att undvika skenäktenskap. Nu när vi har den nya lagstiftningen borde det i stället vara möjligt för de personer som redan befinner sig här att söka härifrån, från Sverige. Sedan kunde de vid ett eventuellt nej överklaga beslutet, inte bara hänvisas till att söka från hemlandet.

Anf. 50 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru talman! Som jag sade tidigare handlar frågan ytterst om hur vi väljer att konstruera vår utlänningslag, alltså de principer som ligger till grund för inresa och uppehållstillstånd. Huvudprincipen är helt riktigt den att en sådan ansökan ska göras från hemlandet. Det framgår klart och tydligt av de propositioner och betänkanden som riksdagen under en lång följd av år tagit ställning till. Den principen gäller i de allra flesta länder i världen – jag skulle nästan vilja säga alla länder, för jag kan på rak arm inte komma på ett enda exempel på land där den inte gäller. Man har samma ordning som vi, nämligen att det av utlänningsförordningen framgår att en utlänningsansökan som inte befinner sig i Sverige ska inge ansökan om uppehållstillstånd till, och utredas av, en svensk beskickning eller ett svenskt konsulat i hemlandet eller i det land där utlänningsansökan är stadigvarande bosatt.

Det Bodil Ceballos egentligen efterlyser – det är kvintessensen av hennes interpellation – är en ändring av den principen. En sådan ändring är regeringen inte beredd att göra, utan vi tänker vidmakthålla principen att ansökan ska göras från hemlandet.

För att återgå till frågan om skenäktenskap, och hur man ska kunna gå till botten med huruvida det förekommer eller inte, vill jag säga att några avgöranden från Migrationsöverdomstolen om skenäktenskap inte finns för närvarande. Migrationsdomstolen i Stockholm respektive Göteborg har i två avgöranden funnit att Migrationsverket gjort sannolikt att det rört sig om ett skenförhållande. I det ena fallet hade Migrationsverket anfört i sitt beslut bland annat att paret i fråga träffats och umgåtts i tio dagar under vilken tid de ingått äktenskap och att de inte sammanbott som makar efter vigseln. I det andra fallet hade Migrationsverket anfört att paret hade dålig kännedom om varandra och varandras familjeförhållanden, att de träffats endast några få gånger och att de lämnat olika uppgifter om tidpunkten för när de senast träffats.

När vi diskuterar dessa frågor är det oerhört viktigt att komma ihåg att praxisbildning är helt avgörande, men som jag förklarat tidigare kommer grundprincipen, huvudprincipen, att ligga fast under den här regeringen. Om jag blickar tillbaka på hur det varit historiskt är det min tro att detta även hade gällt under en annan regering.

Anf. 51 BODIL CEBALLOS (mp):

Fru talman! Ja, jag är alldeles övertygad om att samma princip hade gällt under en annan regering. Det har under alla dessa år inte funnits någon vilja att ändra den principen.

Som Tobias Billström säger är huvudprincipen den att man ska söka från hemlandet, men det jag talar om gäller dem som redan befinner sig här. Det finns människor som varit här under många år. Dessutom har vi alla dem som inte fick stanna med hjälp av den tillfälliga lagen, och under de kanske upp till sju åtta år som de befunnit sig i Sverige har de träffat en partner här.

Jag tänker emellertid inte bara på dem utan även på dem som kanske kommer hit och studerar under ett antal år, är här som gästforskare eller vad som helst. De har ju också chansen att träffa en partner här i landet, och då är det inte rimligt att de ska behöva åka hem. Om de studerat här i några år och träffat en partner är frågan varför de ska behöva åka hem och söka uppehållstillstånd hemifrån i stället för att göra det på den plats där de redan befinner sig. Det kan kosta mycket för vissa människor.

Jag hoppas att migrationsdomstolarna kommer att sätta praxis i dessa ärenden och att situationen blir bättre framöver. Det är ju inte förarbetena som det är fel på utan tolkningen av dem, skulle jag vilja påstå.

Anf. 52 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru talman! Jag vill tacka Bodil Ceballos för en intressant diskussion.

Jag har lagt ut texten kring regeringens grundläggande syn på den här frågan, men jag tror att det också är viktigt att förklara att personer som har asylskäl inte återsänds. I de fallen kommer principen om särskilt ömmande skäl att tas upp och diskuteras. Det finns ett antal sådana fall som blivit avgjorda. Ett som jag känner till i detalj handlar om en kvinna från Filippinerna. Där har man tillämpat den principen och undantagit henne.

Låt mig återgå till det som jag sade inledningsvis. Om man skulle frånga den här principen i den omfattning som Bodil Ceballos vill göra gällande att vi borde göra blir risken för ett mycket stort inflöde av män-

niskor påtaglig. Det vore olyckligt. Det skulle dels rucka principerna för den reglerade invandringen, den som jag nämnde tidigare att riksdagen lagt fast och som vi ska följa, dels innebära ett antal följdproblem. Eftersom asylsystemet är dimensionerat på det sätt som det är skulle i så fall bland annat de grupper som vi verkligen vill slå vakt om och erbjuda skydd i värsta fall få stå tillbaka.

Jag menar att detta är ett felaktigt ingångsvärde för debatten. Det är mycket bättre att ha en ordning där människor klart och tydligt får veta vad som gäller. Man inger ansökan från en svensk beskickning eller ett konsulat och får den behandlad och prövad efter konstens alla regler. Med den principen som utgångspunkt tycker jag att vi har etablerat ett bra system.

Sedan är det möjligt att vi inte kommer att bli överens på den här punkten, och då får vi fortsätta den politiska diskussionen i ett annat forum – eller i det här forumet.

Överläggningen var härmed avslutad.

21 § Hänvisning av ärende till utskott

Föredrogs och hänvisades
Skrivelse
2006/07:47 till skatteutskottet

22 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2006/07:FPM35 En energipolitik för Europa *KOM(2007)1* till näringsutskottet
2006/07:FPM36 Kommissionens regelförbättringspaket *KOM(2006)689*, *KOM(2006)690*, *KOM(2006)691* till näringsutskottet
2006/07:FPM37 Meddelande om förstärkt förvaltning av EU:s södra sjögränser *KOM(2006)733* till justitieutskottet
2006/07:FPM38 Meddelande om EU:s grannlandspolitik *KOM(2006)726* till utrikesutskottet
2006/07:FPM39 Samarbete mellan särskilda insatsstyrkor vid krisituationer till justitieutskottet
2006/07:FPM40 Meddelande om beskattning av privatflygets bränsle *KOM(2006)742* till skatteutskottet
2006/07:FPM41 Direktiv om organisering av marknaderna för jordbruksprodukter *KOM(2006)822* till miljö- och jordbruksutskottet
2006/07:FPM42 Direktiv om transport av farligt gods *KOM(2006)852* till försvarsutskottet

23 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Proposition
2006/07:48 Ändring i produktsäkerhetslagen

Motioner
med anledning av prop. 2006/07:38 Socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor
2006/07:So6 av Eva Olofsson m.fl. (v)
2006/07:So7 av Thomas Nihlén m.fl. (mp)
2006/07:So8 av Stefan Wikén m.fl. (s)
2006/07:So9 av Carina Adolfsson Elgestam (s)

med anledning av prop. 2006/07:40 Bilskrotningsfonden, m.m.
2006/07: MJ1 av Peter Pedersen m.fl. (v)

med anledning av prop. 2006/07:43 Frihet att välja – ett ökat inflytande för universitet och högskolor när styrelseledamöter utses
2006/07:Ub6 av Fredrik Olovsson (s)
2006/07:Ub7 av Stefan Wikén m.fl. (s)
2006/07:Ub8 av Rossana Dinamarca m.fl. (v)
2006/07:Ub9 av Marie Granlund m.fl. (s)
2006/07:Ub10 av Mats Pertoft och Max Andersson (mp)

EU-dokument
KOM(2006)744 Grönbok Översynen av konsumentregelverket

Civilutskottets betänkanden
2006/07:CU5 Konsumentskyddet inom det finansiella området
2006/07:CU6 Sjöfylleri
2006/07:CU7 Äktenskap, partnerskap och samboende

Socialutskottets betänkanden
2006/07:SoU4 Handikappfrågor
2006/07:SoU5 Alkoholfrågor

Trafikutskottets betänkande
2006/07:TU3 Tekniska krav på elektroniska vägavgiftssystem

24 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 2 februari

2006/07:287 Stärkt naturskydd vid gruvverksamhet
av *Peter Eriksson* (mp)
till näringsminister *Maud Olofsson* (c)

2006/07:288 Transportbidraget
av *Karin Åström* (s)
till näringsminister *Maud Olofsson* (c)

Prot. 2006/07:59
13 februari

---

den 5 februari

2006/07:289 Lönebidraget

av *Anneli Särnblad* (s)
till arbetsmarknadsminister *Sven Otto Littorin* (m)

2006/07:290 Insyn i processen i utlänningsärenden

av *Bodil Ceballos* (mp)
till statsrådet *Tobias Billström* (m)

2006/07:291 Transportbidraget

av *Karl Gustav Abramsson* (s)
till näringsminister *Maud Olofsson* (c)

**2006/07:292 Borgerlig oreda i flyktingmottagningen och kommun-
placeringen**

av *Luciano Astudillo* (s)
till statsrådet *Tobias Billström* (m)

2006/07:293 Ansvar för arbetslivsforskningen

av *Peter Hultqvist* (s)
till arbetsmarknadsminister *Sven Otto Littorin* (m)

2006/07:294 Möjligheten att överklaga kommunala beslut

av *Anders Ygeman* (s)
till statsrådet *Mats Odell* (kd)

2006/07:295 Öppenheten i EU-arbetet

av *Leif Jakobsson* (s)
till statsrådet *Cecilia Malmström* (fp)

den 6 februari

2006/07:296 Krafttag mot utpressning

av *Annelie Enochson* (kd)
till justitieminister *Beatrice Ask* (m)

2006/07:297 Icke födda barns rättsskydd

av *Chartrine Pålsson Ahlgren* (kd)
till justitieminister *Beatrice Ask* (m)

2006/07:298 Lagstiftning om kontroll av narkotika

av *Helena Bouveng* (m)
till socialminister *Göran Hägglund* (kd)

2006/07:299 Arbetslinjen fullt ut

av *Chartrine Pålsson Ahlgren* (kd)
till arbetsmarknadsminister *Sven Otto Littorin* (m)

**2006/07:300 Översyn av minerallagen i syfte att stärka naturvårdens
ställning**

av *Kent Persson* (v)
till näringsminister *Maud Olofsson* (c)

2006/07:301 Översyn av verksamheten rörande asylmottagning

av *Elisabeth Svantesson* (m)
till statsrådet *Tobias Billström* (m)

den 7 februari

2006/07:302 Plusjobb för personer över 60 år

av *Luciano Astudillo* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2006/07:303 Regeringens strategi och prioriteringar i Europapolitiken

av *Tobias Krantz* (fp)

till statsrådet Cecilia Malmström (fp)

2006/07:304 Bostadsföretag och diskriminering

av *Luciano Astudillo* (s)

till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

den 8 februari

2006/07:305 Behov av forskning kring strålning

av *Jan Lindholm* (mp)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:306 Europarådets kampanj mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer

av *Carina Hägg* (s)

till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

den 12 februari

2006/07:307 Svensk strategi för Sudan

av *Peter Hultqvist* (s)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:308 Livskraftiga vargstammar

av *Wiwi-Anne Johansson* (v)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

den 13 februari

2006/07:309 Klimatsituationen och åtgärder mot tung trafik på vägarna

av *Karin Svensson Smith* (mp)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:310 Uppdrag till SSI om icke-joniserande strålning

av *Jan Lindholm* (mp)

till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2006/07:311 Minskat engagemang för unga arbetslösa

av *Luciano Astudillo* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

Interpellationerna 2006/07:287–306 redovisas i bilaga som fogas till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 13 februari.

Interpellationerna 2006/07:307–311 redovisas i bilaga som fogas till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 20 februari.

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 2 februari

2006/07:594 Kompensation till kommuner

av *Luciano Astudillo* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:595 Svensk föräldrapenning och bosättning i nordiskt grannland

av *Magdalena Andersson* (m)

till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2006/07:596 Skatteavtalet mellan Sverige och Peru

av *Raimo Pärssinen* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:597 Fredsprocessen och våldet i Sri Lanka

av *Kalle Larsson* (v)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:598 Motiv till nedläggning av Arbetslivsinstitutet

av *Ibrahim Baylan* (s)

till statsminister Fredrik Reinfeldt (m)

2006/07:599 Rikets säkerhet och svensk sekretess

av *Alice Åström* (v)

till statsrådet Tobias Billström (m)

den 7 februari

2006/07:600 Återsändande av barn

av *Bodil Ceballos* (mp)

till statsrådet Tobias Billström (m)

2006/07:601 Kompensation till handikapporganisationer och andra samhällsnyttiga organisationer

av *Maria Lundqvist-Brömster* (fp)

till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:602 Hälsotillståndet för vild fisk

av *Lars Tysklind* (fp)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:603 Ökat småföretagande och konsumentintresset

av *Karin Pilsäter* (fp)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:604 Bistånd till Ryssland

av *Hans Wallmark* (m)

till statsrådet Gunilla Carlsson (m)

2006/07:605 Förenkling av fiskeriregler

av *Peter Jeppsson* (s)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:606 Avvisning av ogifta kvinnor med barn till länder med sharialagstiftning

av *Jan Ertsborn* (fp)

till statsrådet Tobias Billström (m)

2006/07:607 Höjning av studiemedel

av *Berit Högman* (s)
till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)

2006/07:608 Närståendeadoption av inseminationsbarn

av *Birgitta Ohlsson* (fp)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:609 Nedgrävning av elledningar i Kronobergs län

av *Ulf Nilsson* (fp)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:610 Lån via sms

av *Berit Högman* (s)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:611 Kommunernas skyldigheter att ta emot ensamkommande flyktingbarn

av *Kalle Larsson* (v)
till statsrådet Tobias Billström (m)

2006/07:612 EU-utvidgningen

av *Hans Wallmark* (m)
till statsrådet Cecilia Malmström (fp)

2006/07:613 Tillvaratagande av kompetensen hos invandrade akademiker

av *Mikael Cederbratt* (m)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:614 Mat och medicin

av *Annika Qarlsson* (c)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:615 Demokratistrategi för Burma

av *Birgitta Ohlsson* (fp)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:616 Lärarexamen i ett genusperspektiv

av *Birgitta Ohlsson* (fp)
till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)

2006/07:617 Medlemskap för Taiwan i WHO

av *Birgitta Ohlsson* (fp)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:618 Checkar för hushållsnära tjänster

av *Håkan Juholt* (s)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:619 Internationellt avtal om klustervapen

av *Veronica Palm* (s)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:620 Illegal handel med läkemedel över nätet

av *Lars-Ivar Ericson* (c)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:621 Undantag i Dublinförordningen

av *Maria Lundqvist-Brömster* (fp)
till statsrådet Tobias Billström (m)

2006/07:622 Besked om sjukpenning

av *Annika Carlsson* (c)
till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2006/07:623 Ändrade beteckningar på skatter

av *Helena Rivièrè* (m)
till finansminister Anders Borg (m)

den 9 februari

2006/07:624 Det politiska våldet i Filippinerna

av *Kalle Larsson* (v)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:625 Kulturen och yttrandefriheten

av *Siv Holma* (v)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:626 Upprustning av Tvärleden

av *Lars-Ivar Ericson* (c)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:627 Översyn av verksamheten rörande asylmottagning

av *Elisabeth Svantesson* (m)
till statsrådet Tobias Billström (m)

2006/07:628 Konsumentperspektiv för fungerande konkurrens

av *Annika Carlsson* (c)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

den 13 februari

2006/07:629 Sveriges Radio som lokalbevakare och resurs vid särskilda händelser

av *Irene Oskarsson* (kd)
till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2006/07:630 Ursprungsmärkning av mat

av *Ann-Kristine Johansson* (s)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:631 Beskattningen av skattepliktiga bränslen och drivmedel

av *Laila Bjurling* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:632 Solidariskt flyktingmottagande

av *Yilmaz Kerimo* (s)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:633 EU-parlamentets uppmaning om vapenexport

av *Ulf Holm* (mp)
till statsrådet Sten Tolgfors (m)

2006/07:634 Huliganism

av *Hans Rothenberg* (m)
till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2006/07:635 Certifierade kassaregister

av *Laila Bjurling* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

Frågorna 2006/07:594–628 redovisas i bilaga som fogas till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 13 februari.

Frågorna 2006/07:629–635 redovisas i bilaga som fogas till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 20 februari.

26 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 31 januari

2006/07:525 Språkförbud i skolan

av *Luciano Astudillo* (s)
till statsrådet Jan Björklund (fp)

den 5 februari

2006/07:572 Sexualbrott mot barn i Stillahavsområdet

av *Lars-Ivar Ericson* (c)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:574 Fredsaktivister på Sri Lanka dödshotade

av *Ulf Holm* (mp)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:579 Förföljelse av kristna och religiösa minoriteter i Burma

av *Lennart Sacrédeus* (kd)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

den 6 februari

2006/07:569 Mordet på Hrant Dink

av *Hans Linde* (v)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:576 Representation i statliga styrelser

av *Cecilia Wigström* i Göteborg (fp)
till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:580 Situationen för HBT-personer i Ryssland

av *Ulf Holm* (mp)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:514 Patentansökningar

av *Lars-Ivar Ericson* (c)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:527 Nystartsjobben och lönedumpning

av *Josefin Brink* (v)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2006/07:536 Kooperativt företagande

av *Maria Kornevik Jakobsson* (c)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:552 Återkallande av läkarlegitimation

av *Krister Örnfjäder* (s)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:554 Flexibla strandskyddsregler

av *Tobias Krantz* (fp)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2006/07:556 En möjlig ökning av patent

av *Solveig Hellquist* (fp)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:557 Innovationsforskning

av *Solveig Hellquist* (fp)
till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)

2006/07:558 Bemanningföretagens ofördelaktiga villkor

av *Anna König Jerlmyr* (m)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2006/07:559 SGU:s mineralkontor i Malå

av *Karl Gustav Abramsson* (s)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:560 Informationen vid SGU:s mineralkontor i Malå

av *Karl Gustav Abramsson* (s)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:561 Utredningen *Frågor om företrädare och ställföreträdare för vuxna*

av *Barbro Westerholm* (fp)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:562 Exportkontrollrådet

av *Lars Johansson* (s)
till statsrådet Sten Tolgfors (m)

2006/07:563 Regleringsbrev till Statens strålskyddsinstitut

av *Jan Lindholm* (mp)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:565 SJ:s vagnpark

av *Egon Frid* (v)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:566 Telekommunikationer

av *Krister Örnfjäder* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

- 2006/07:567 Register för utövare av komplementär medicin**
av *Kerstin Engle* (s)
till socialminister Göran Hägglund (kd)
- 2006/07:568 Handlingar från EU-kommissionen på svenska**
av *Christina Axelsson* (s)
till statsrådet Cecilia Malmström (fp)
- 2006/07:570 Samhällets samlade helikopterverksamhet och Bergas roll**
av *Allan Widman* (fp)
till försvarsminister Mikael Odenberg (m)
- 2006/07:571 Djurskyddsmyndighetens föreskrifter**
av *Cecilia Widegren* (m)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)
- 2006/07:573 Brottsförebyggande arbete**
av *Lars-Ivar Ericson* (c)
till justitieminister Beatrice Ask (m)
- 2006/07:575 Betalning av fordonsskatt**
av *Peter Pedersen* (v)
till finansminister Anders Borg (m)
- 2006/07:577 Folke Bernadotteakademin**
av *Eva Sonidsson* (s)
till utrikesminister Carl Bildt (m)
- 2006/07:582 Bistånd och internationell facklig solidaritet**
av *Luciano Astudillo* (s)
till statsrådet Gunilla Carlsson (m)
- 2006/07:583 Central samordning av integrationspolitiken**
av *Luciano Astudillo* (s)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)
- 2006/07:584 Ams roll i samband med Integrationsverkets nedläggning**
av *Luciano Astudillo* (s)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)
- 2006/07:585 Likabehandling och förutsägbarhet i myndighetsutövning**
av *Lennart Sacrédeus* (kd)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)
- 2006/07:586 Riksvägsstatus mellan Torsby och riksgården**
av *Peter Hultqvist* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)
- 2006/07:587 Kommunal demokrati**
av *Veronica Palm* (s)
till statsminister Fredrik Reinfeldt (m)
- 2006/07:589 Handlingsplan för goda matvanor och ökad fysisk aktivitet**
av *Lars U Granberg* (s)
till statsrådet Maria Larsson (kd)
- 2006/07:590 Rensning av skjutfältet Bynäset**
av *Marie Nordén* (s)
till försvarsminister Mikael Odenberg (m)

2006/07:591 Narkotika som utbjuds på Internet

av *Hillevi Engström* (m)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:592 Betyg för särskoleelever

av *Holger Gustafsson* (kd)
till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:594 Kompensation till kommuner

av *Luciano Astudillo* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:595 Svensk föräldrapenning och bosättning i nordiskt grannland

av *Magdalena Andersson* (m)
till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2006/07:596 Skatteavtalet mellan Sverige och Peru

av *Raimo Pärssinen* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:598 Motiv till nedläggning av Arbetslivsinstitutet

av *Ibrahim Baylan* (s)
till statsminister Fredrik Reinfeldt (m)

den 8 februari

2006/07:588 Situationen i Vitryssland

av *Berit Högman* (s)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:597 Fredsprocessen och våldet i Sri Lanka

av *Kalle Larsson* (v)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:599 Rikets säkerhet och svensk sekretess

av *Alice Åström* (v)
till statsrådet Tobias Billström (m)

den 13 februari

2006/07:578 Frivilliga avsättningar i stället för tvingad inlösen

av *Cecilia Widegren* (m)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2006/07:581 Internationell granskningskommission för kärnkraft

av *Per Bolund* (mp)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2006/07:593 Hävd sekretess av uppgifter kring svensk kärnsäkerhet

av *Per Bolund* (mp)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

Svar som inkommit under tiden den 31 januari–8 februari redovisas i bilaga som fogas till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 13 februari.

Svar som inkommit den 13 februari redovisas i bilaga som fogas till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 20 februari.

Prot. 2006/07:59
13 februari

27 § Kammaren åtskildes kl. 18.19.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdet början till ajourneringen kl. 16.00 och
av andre vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

LISBET HANSING ENGSTRÖM

/Eva-Lena Ekman

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Avsägelse.....	1
3 § Anmälan om val av vice ordförande i socialutskottet.....	1
4 § Ledigheter.....	1
5 § Anmälan om kompletteringsval till miljö- och jordbruksutskottet samt näringsutskottet	2
6 § Ny ledamot i Europaparlamentet	2
7 § Meddelande om utrikespolitisk debatt.....	2
8 § Meddelande om frågestund.....	3
9 § Meddelande om aktuella debatter.....	3
10 § Meddelande om EU-debatt	6
11 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	6
12 § Svar på interpellation 2006/07:241 om genusarbetet i regeringen	8
Anf. 1 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	8
Anf. 2 CARINA OHLSSON (s).....	8
Anf. 3 HILLEVI LARSSON (s).....	9
Anf. 4 MONICA GREEN (s).....	11
Anf. 5 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	12
Anf. 6 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp).....	12
Anf. 7 CARINA OHLSSON (s).....	14
Anf. 8 HILLEVI LARSSON (s).....	15
Anf. 9 MONICA GREEN (s).....	16
Anf. 10 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp).....	16
Anf. 11 CARINA OHLSSON (s).....	17
Anf. 12 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp).....	18
13 § Svar på interpellation 2006/07:211 om äldres och funktionshindrades boendekostnader	19
14 § Svar på interpellation 2006/07:281 om förlust av intäkter och inflytande vid utförsäljning.....	19
15 § Svar på interpellation 2006/07:244 om Högskolan i Skövdes fortsatta utveckling och forskning	19
Anf. 13 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	19
Anf. 14 MONICA GREEN (s).....	20
Anf. 15 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	21
Anf. 16 MONICA GREEN (s).....	21
Anf. 17 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	22
Anf. 18 MONICA GREEN (s).....	23
Anf. 19 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	23
16 § Svar på interpellation 2006/07:256 om utvecklingsenhet Tropik inom Försvarsmakten	24

Anf. 20	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	24
Anf. 21	ALLAN WIDMAN (fp)	25
Anf. 22	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	26
Anf. 23	ALLAN WIDMAN (fp)	27
Anf. 24	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	27
17 §	Svar på interpellation 2006/07:280 om Uppsala och Försvarsmaktens förstahandsval för flygskolan	28
Anf. 25	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	28
Anf. 26	MIKAEL OSCARSSON (kd)	29
Anf. 27	LENNART HEDQUIST (m)	30
Anf. 28	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	30
Anf. 29	MIKAEL OSCARSSON (kd)	32
Anf. 30	LENNART HEDQUIST (m)	32
Anf. 31	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	33
Anf. 32	MIKAEL OSCARSSON (kd)	34
Anf. 33	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	34
18 §	Svar på interpellation 2006/07:275 om nedskärning av tillsynen av den sociala barn- och ungdomsvården	35
Anf. 34	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	35
Anf. 35	MORGAN JOHANSSON (s)	35
Anf. 36	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	37
Anf. 37	MORGAN JOHANSSON (s)	38
Anf. 38	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	39
Anf. 39	MORGAN JOHANSSON (s)	40
Anf. 40	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	40
19 §	Svar på interpellation 2006/07:253 om ensamkommande barn	41
Anf. 41	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	41
Anf. 42	GÖTE WAHLSTRÖM (s)	42
Anf. 43	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	43
Anf. 44	GÖTE WAHLSTRÖM (s)	44
Anf. 45	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	45
	(forts.)	46
	Ajournering	46
	Återupptagna förhandlingar	46
19 §	(forts.) Svar på interpellation 2006/07:253 om ensamkommande barn	46
20 §	Svar på interpellation 2006/07:260 om anhöriginvandring för redan boende i Sverige	46
Anf. 46	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	46
Anf. 47	BODIL CEBALLOS (mp)	47
Anf. 48	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	48
Anf. 49	BODIL CEBALLOS (mp)	49
Anf. 50	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	49
Anf. 51	BODIL CEBALLOS (mp)	50
Anf. 52	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	50
21 §	Hänvisning av ärende till utskott	51

22 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen	51
23 § Bordläggning.....	52
24 § Anmälan om interpellationer.....	52
25 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	55
26 § Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	58
27 § Kammaren åtskildes kl. 18.19.....	62

Prot. 2006/07:59
13 februari

Prot. 2006/07:59
13 februari

Tryck: Elanders, Vällingby 2007